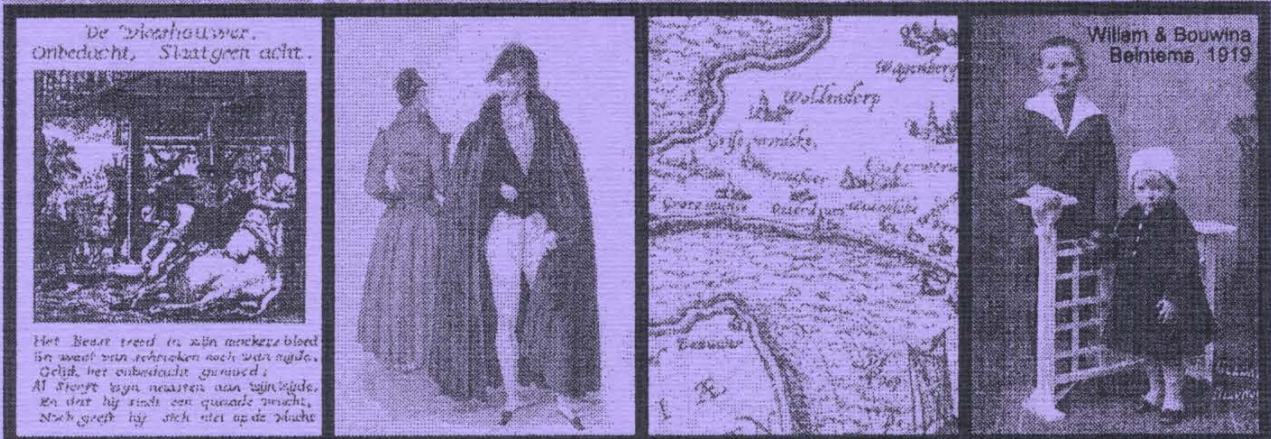
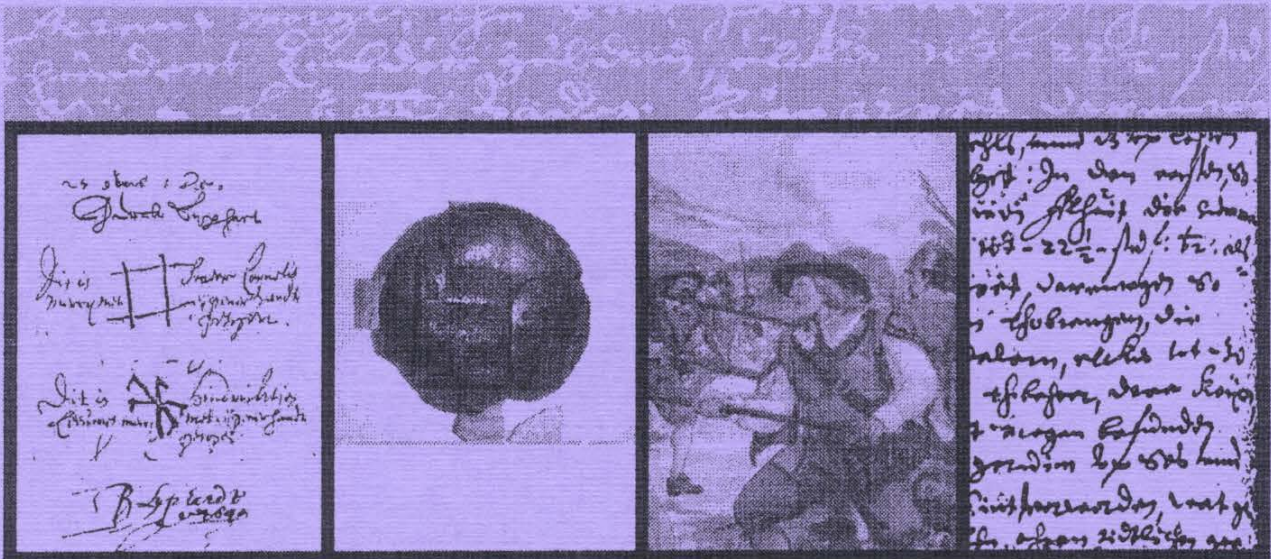

HuppelDePup

HET TIJDSCHRIFT VOOR DE GENEALOOG MET GRONINGSE VOOROUDERS

HuppelDePup, Afdelingsorgaan Nederlandse Genealogische
Vereniging afdeling Groningen Jaargang 13, nr. 1

HuppelDePup

wordt uitgegeven door de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging) afdeling Groningen en verschijnt drie keer per jaar.

Abonnementen

HuppelDePup wordt gratis toegestuurd aan de leden van de NGV afdeling Groningen.

Overige leden van de NGV kunnen zich abonneren middels een bijkomend of gezinslidmaatschap (à € 8,50 per afdeling/lidmaatschap) van de afdeling Groningen. Dit kunt u aanvragen bij de landelijke ledenadministratie: NGV, Postbus 26, 1380 AA te Weesp.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de afdelingssecretaris.

Andere belangstellenden kunnen een los abonnement nemen op HuppelDePup door overmaking van € 8,50 op girorekening 556 30 62 t.n.v. NGV afdeling Groningen te Groningen o.v.v. 'Abonnement HuppelDePup'.

Opzeggen van losse abonnementen schriftelijk vóór 1 november van het lopende jaar.

Oude nummers en jaargangen

Losse nummers 2003 t/m 2005 kosten € 3,00 en volledige jaargangen € 8,50, inclusief porto.

Losse nummers van eerdere jaargangen, voor zover voorradig, kosten € 1,00 per stuk en volledige jaargangen € 2,00. Dit alles bij afhalen en dus exclusief porto.

Deze kunnen besteld worden door het verschuldigde bedrag over te maken op de hierboven genoemde girorekening o.v.v. de gewenste nummers en/of jaargangen.

Schrijvers-exemplaren

Schrijvers van artikelen kunnen auteurs-exemplaren verkrijgen tegen een gereduceerd tarief, mits vooraf aangevraagd.

Kopij voor HuppelDePup

Kopij voor het volgende nummer **uiterlijk half maart 2006** toesturen aan het redactieadres: **Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen** of via e-mail hjehartog@wanadoo.nl.

Enige spelregels

- Het spreekt vanzelf dat kopij grotendeels betrekking dient te hebben op Groningen.
- Bij voorkeur insturen via e-mail, op floppy (met een afdruk) of duidelijk geschreven/getypt.
- Hoewel we uiteraard blij zijn met elke inzending, worden meerdere bijdragen van één inzender verspreid over diverse nummers van HuppelDePup.
- Te lange artikelen kunnen door de redactie worden bewerkt/ingekort in overleg met de auteur.

Verantwoordelijkheden

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de stukken die zijn voorzien van een naam. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren, te redigeren, in te korten en enigszins aan te passen evt. in samenspraak met de schrijver van het artikel.

Eerder en elders gepubliceerde artikelen worden niet geplaatst. Artikelen worden opgenomen in volgorde van ontvangst en/of belangrijkheid, alles ter beoordeling van de redactie.

Advertenties

Indien u een advertentie wilt laten opnemen in de volgende HuppelDePup, wordt u uitgenodigd te informeren naar de zeer interessante advertentie-tarieven bij de penningmeester.

Advertenties met een genealogische inhoud (door de redactie te bepalen) en een lengte van maximaal 10 regels kosten € 5,00 voor leden en € 8,50 voor niet-leden. Maximaal één plaatsing per jaar.

Website NGV afdeling Groningen:

<http://www.ngvgroningen.nl>

Inhoud HuppelDePup

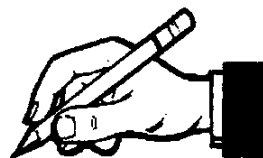
Voorwoord	1
Afdelingsprogramma	2
Agenda	3
Genealogisch voorstellen	3
Van de bestuurstafel	4
Naamslijsten X: Koe- en schape- schot te Hornhuizen en Ulrum e.o., 1584.	8
Schoolmeesters Venema	10
Pachtsommen Meikermis	16
Knipseldienst	19

januari 2006, jaargang 13 nr. 1

Een dooije zondaar	20
Vereniging 'De Terebinth'	23
Hobby uit hobby: Maikel Galama	24
Allem@@l digit@@l (zeventien) . .	26
Bij de foto van: Maikel Galama . .	27
Boekenrubriek	28
Nieuws van de archieven	29
Vragenrubriek	30
Weer een oplichter actief	32
Mededelingen	32

Voorwoord

Joop van Campen, voorzitter

De tijd houdt geen pauze. Bijna alweer een jaar verstreken. Heeft u dat gevoel ook wel eens, dat naarmate je ouder wordt de tijd sneller gaat? En met onze hobby of passie kom je tijd tekort en daar valt helaas weinig aan te doen.

De redactie van HDP, Cals, coördinator knipseldienst en het bestuur van de NGV afdeling Groningen wensen u een gezond en voorspoedig 2006 toe met veel onverwachte genealogische vondsten.

In het vorige nummer van HDP stond dat we een nieuwe webmaster zochten. En zo waar, we hebben hem gevonden. Zijn naam is Menne Glas uit Groningen. Zijn antecedenten vindt u in de rubriek "Genealogisch voorstellen".

Van onze huidige webmaster Annet Kaman moeten we afscheid nemen. Door drukke werkzaamheden – zij runt samen met haar man een zaak – ziet zij zich gedwongen deze taak aan een ander over te dragen. Annet, bedankt voor je inzet en de vele uren die je aan de website hebt besteed. Het ga je goed.

Terugkijkend op 2005 constateren we dat de lezingencyclus "Groningers te water" wederom een succes was. Daarom heeft het bestuur gemeend de samenwerking met het RHC Groninger Archieven en de cultuur-historische vereniging Stad en Lande te continueren. Een werkgroepje is thans bezig een thema uit te werken en daarbij geschikte sprekers te vinden. Dit kost echter wat meer moeite dan gedacht, waardoor u geen concreet programma voor de eerste helft van 2006 aantreft. Daarvoor onze excuses. Wij adviseren u in de loop van januari 2006 de website of de "Nieuwsbrief Cultureel Erfgoed" te raadplegen of de berichtgeving in de lokale pers te volgen.

In dit nummer komen drie nieuwe rubrieken, waarvoor iedereen wordt uitgenodigd eraan mee te werken. Dus heeft u een speciale foto, stuur hem in met de reden waarom u deze bijzonder vindt. Is uw "Hobby uit hobby" speciaal en wilt u er graag over vertellen? Mail of bel en we zenden u de vragen voor deze rubriek. Ziet u in een ander blad iets wat het vermelden waard is, meld het ons.

Op zaterdag 13 mei 2006, van 10.00 tot 16.00 uur in de Jaarbeurs te Utrecht, viert de NGV haar 60-jarig jubileum. Het is de bedoeling een landelijke manifestatie te organiseren voor heel genealogieminnend Nederland. Op het programma staan o.a. presentatie van een CD-ROM met kwartierstaten, presentatie in clusters van de afdelingen van de NGV, elk met een thema. Deze presentatie zal plaatsvinden i.s.m. met regionale cultuurhistorische instellingen en archieven. De cluster Drenthe, Friesland en Groningen hebben het thema "Welvaart door Water". Verder is er het project "Jongeren en Genealogie", er zijn lezingen, film(s), dia- en power-point presentaties en internet-café. Kortom, dat mag u als genealoog niet missen.

Al hebben we volgens de redactie momenteel niet te klagen over het aantal artikelen in portefeuille, uw bijdrage blijft van harte welkom. HDP is immers het afdelingsblad vóór u, maar ook dóór u geschreven.

Bij de voorplaat

Idee en uitvoering Antonia Veldhuis

Boven

- Handtekeningen en handmerken
- zegel Groningen
- schilderij (oorlog Brazilië 1649)
- handschrift

Zaken die u bij genealogie kunt tegenkomen

Onder

- plaatje beroepen Luiken
- kleding
- zeekaart Groningen
- foto (moeder en oom ontwerpster, in 1919)

Afdelingsprogramma voorjaar 2006

Joop van Campen en Nico de Oude

Alle afdelingsbijeenkomsten in deze periode vinden plaats in de **Groninger Archieven, Cascadeplein 4 te Groningen**, in het verlengde van het hoofdstation tussen het Emmaviaduct en het Hoornsediep; vijf minuten lopen vanaf bus- en NS-station.

Lezingencyclus in maart en april

In de maanden maart en april 2006 organiseren de NGV-afdeling Groningen, de cultuur-historische vereniging Stad en Lande en het Regionaal Historisch Centrum (RHC) Groninger Archieven gezamenlijk een serie lezingen, getiteld "Groningers in de clinch".

Deze lezingencyclus gaat over onrust, ongehoorzaamheid en oproer van de 16^e t/m 20ste eeuw in Groningen. Momenteel worden sprekers benaderd voor onderwerpen die passen in deze cyclus. Onder voorbehoud kunt u alvast de volgende data in uw agenda reserveren. De lezingen vinden plaats op de woensdagavonden **1 maart, 15 maart, 29 maart en 12 april** om 20.00 uur in de hal van de Groninger Archieven. De toegang is gratis.

Voor nadere informatie kunt u in de loop van januari de erfgoed-agenda in de "Nieuwsbrief Cultureel Erfgoed Groningen" raadplegen of een van de websites www.ngvgroningen.nl en/of www.groningerarchieven.nl bezoeken. Tevens verschijnen aankondigingen in de regionale pers.

Dinsdag 4 april 2006

Aanvang : 19.30 uur.

Thema : Afdelings-Leden-Vergadering (ALV).

Agenda:

1. Opening en vaststelling van de agenda.
2. Mededelingen.
3. Notulen van de ALV van 22 november 2005.
4. Jaarverslag van de afdeling over het jaar 2005.
5. Financieel verslag van de penningmeester: rekening 2005.
6. Verslag van de kascommissie.
7. Benoeming nieuwe kascommissie.
8. Bestuursverkiezing.
9. Voorbereiding (landelijke) Algemene Vergadering d.d. 29 april 2006.
10. Wat verder ter tafel komt.
11. Rondvraag.
12. Sluiting.

De agendastukken worden op de ALV ter inzage gelegd. U kunt zich ook op deze vergadering voorbereiden door de stukken van tevoren telefonisch, schriftelijk of per e-mail aan te vragen bij de secretaris dhr. R. Ploeger. Mogen we rekenen op uw aanwezigheid?

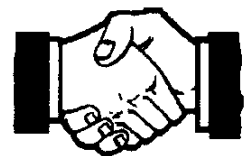
Voor de vervulling van komende vacatures in de kascommissie (punt 7 van de agenda) doet het bestuur een dringende oproep aan de leden zich hiervoor beschikbaar te willen stellen.

Agenda

- 13 mei De 53^e Genealogische Dag van de NGV in Utrecht staat in het teken van het 60-jarig bestaan van de vereniging. Van 10 tot 16 uur in de Expohal en enkele kleine zalen in het Beatrix-gebouw van de Jaarbeurs. Op het programma staan o.a.:
- presentatie in clusters van de NGV met een thema, alles in samenwerking met cultuurhistorische instellingen en archieven
 - presentatie van een CD-rom met kwartierstaten
 - project "Jongeren en genealogie"
 - lezingen, films, dia- en powerpointpresentaties
 - internetcafé

Genealogisch voorstellen

Nico de Oude en Antonia Veldhuis

In deze rubriek komen (nieuwe) leden aan het woord die zich voorstellen, vertellen aan welke namen ze werken en wat hun andere hobbies zijn.

Wilt ú zich ook voorstellen: Miltje, briefje of telefoontje naar antonia.veldhuis@hetnet.nl (voor adres, zie omslag) en u staat hier een volgende keer.

Menne Glas, onze nieuwe webmaster, werd in 1956 geboren in Arnhem, uit een Zeeuwse moeder en Groningse vader. Hij groeide vanaf zijn 4^e op in Haren, en woont sinds zijn 18^e "in stad". Van vaderszijde is zijn familie afkomstig van het Hogeland: Eenrum en daarvoor Ulrum en omgeving. Hij studeerde informatica aan de RUG te Groningen. Ontwikkelde programmatuur o.a. ten behoeve van astronomie. Sinds 1998 is hij actief bezig met genealogie, met als centraal thema de familie Iwema en aanverwante families in het Westerkwartier en Hunsingo. Publiceert in *Gruoninga* en *HuppelDePup*.

Zijn huidige onderzoek is in vogelvlucht te vinden op www.menneglas.nl/wiers terwijl hij tevens de lidmaten-site www.menneglas.nl/ledematen onderhoudt. Het streven is om alle lidmaten van de provincie Groningen voor invoering van de burgerlijke stand op deze site verzameld te krijgen. Hulp is altijd welkom!

Andere hobbies zijn: fietsen door het Groninger landschap, bridgen in competitie en programmeren.

Nieuwe leden krijgen een welkomstboekje met artikelen, adressen en kaartjes. Hierbij gaat ook een formulier om zich als nieuw lid voor te stellen. Dat leverde de volgende reacties op:

Geachte heer De Oude, "Bij de informatie en de HuppelDePups die ik ontving van u werd gevraagd of ik een stukje wilde schrijven over mijn onderzoek en de familienamen die ik onderzoek. Bij deze.

Mijn naam is **Henk Blok**. Sinds 1995 onderzoek ik de afkomst van mijn familie. Ik onderzoek de namen Blok (uit Wirdum en omgeving), Kruizenga (Zeerijp), Kort (Uit-huizermeeden), Heeres (oorspronkelijk soldaat te Bourtange, later Groningen) en hun families. Daarnaast ben ik geïnteresseerd in elk voorkomen van de naam Bokkes in de provincie Groningen.

Andere hobbies zijn geschiedenis en (berg)wandelen."

“Hierbij een kort tekstje om mezelf in HuppelDePup voor te stellen als nieuw lid”, schrijft de heer **B.W. Meijer** (lid nr. 130987). “Mijn naam is Berend Meijer (email: berend@bmeijer.com, website: www.bmeijer.com), afkomstig uit Veendam en tegenwoordig woonachtig in Schotland. Zo’n anderhalf jaar geleden ben ik begonnen met het uitzoeken van mijn voorouders. Deze komen voornamelijk uit het Oldambt en omgeving, met een aftakking naar Friesland en enige import uit Oostfriesland. Archiefbezoek is hiervandaan uiteraard moeilijk, maar het blijft mij verbazen hoeveel bronmateriaal en genealogische publikaties er op het internet te vinden zijn. Namen rond 1900: Meijer (Meeden), Taaijke (Muntendam), Bos (Veendam), Vos (Veendam), Blaauw (Meeden), van der Werff (Leeuwarden), Veldman (Winschoten), Freuling (Beerta). Mijn voornaamste probleem: het gebrek aan Oostfries materiaal op het internet (of zoek ik op de verkeerde plaatsen?). Met vriendelijke groet, Berend Meijer”.

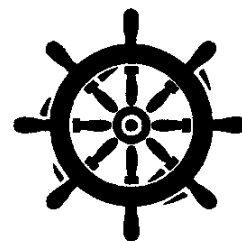
De heer **Hulshof** doet sinds twee jaar aan genealogisch onderzoek. Daarbij gaat het om de families Hulshof(f) uit de Veenkoloniën en de stad Groningen, Tjabringa in Slochteren en Oldambt, Loerds uit Eext(a) en Kropswolde, Tempel uit Slochteren en Van Dijk uit Baarn en mogelijk Urk.

De heer **J. Cost** uit Limmen (e-mail: J.Cost@quicknet.nl) doet onderzoek naar de familienaam Cost in Groningen-stad, Warffum, Ulrum, Bedum, Wehe-Den Hoorn en Den Horn.

Zijn andere hobby’s zijn wandelen, fietsen, reizen en fotograferen. Wegens beroepswerkzaamheden wordt de spaarzame tijd verdeeld over de hobby’s. Verricht voor de stichting “Oud Limmen” genealogisch onderzoek. Hij doet sinds zes jaar aan genealogisch onderzoek. Op de vraag of hij een artikel wil schrijven voor HDP was het antwoord “nee”.

Van de bestuurstafel, B + B (Bestuur en Beleid)

Thijs IJzerman, afdelingsafgevaardigde

Algemene Vergadering van 3 december 2005

Op 3 december jl. vond in Utrecht de najaars-AV (Algemene Vergadering) plaats. Ondanks het feit dat er geen volle agenda was, kwamen we door actuele ontwikkelingen binnen de NGV er niet toe om de volledige agenda af te handelen. De beleidsintenties van het hoofdbestuur (HB) 2006-2008 werden doorgeschoven naar de AV van 6 mei 2006.

Algemeen

In zijn opening kon voorzitter Trap melden, dat het project rond de lakzegels en huismerken op het Verenigingscentrum (VC) bijna is afgerond.

De afwikkeling van het contract van de kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen (‘Mormonen’) wacht nog op de ontvangst van een certificaat, waarbij de NGV officieel erkend wordt als een plaats, waar men de collecties van de Mormonen kan raadplegen. De hiervoor noodzakelijke leesapparaten zijn inmiddels ontvangen.

Het VC zal binnenkort intern verbouwd worden, waardoor er meer ruimte gecreëerd wordt. Een grotere verbouwing, waarbij er eventueel op een deel van het VC nog een verdieping wordt geplaatst, laat nog even op zich wachten.

Het HB heeft de mogelijkheden onderzocht van een kort geding tegen de heer Pince van der Aa van de *Stichting Genealogie Nederland* (zie ook elders in *HuppelDePup*), maar de kansen zijn twijfelachtig. Het is maar de vraag of de NGV als direct belanghebbend kan worden aangemerkt.

Problemen rond de afdeling Computergenealogie

Naar aanleiding van de beleidsintenties had het HB van de voorzitter van de afdeling Computergenealogie (CG) telefonisch de eis gekregen, dat de paragraaf over het stemrecht in de beleidsintenties geschrapt moest worden en dat er voorafgaande aan de AV hier een gesprek over plaats moest vinden tussen het HB en het bestuur van CG. Zo niet, dan zou CG zich per 1 januari 2006 'verzelfstandigen' (lees: afscheiden). Het HB is terecht niet op die eis ingegaan, die alleen maar met het woord 'chantage' aangeduid kan worden. Vervolgens kwam er nog een mededeling van het HB dat de toegang tot de mailbox van de NGV (info@ngv.nl) op last van het bestuur van CG veranderd was, zodat de secretaris van het HB ingekomen berichten niet meer kon lezen. Dit was voor het HB aanleiding om te overwegen de bestuursleden van CG te royeren wegens het op onredelijke wijze benadelen van de vereniging (art. 6, lid 1, sub d van de statuten). Uiteindelijk heeft het bestuur van CG op maandagavond 28 november besloten de verandering met onmiddellijke ingang ongedaan te maken, maar deze actie heeft wel kwaad bloed gezet, niet alleen bij het HB, maar ook bij bijna alle afdelingen. Alvorens tot inhoudelijke behandeling van de beleidsintenties over te gaan, werd er eerst gediscussieerd over deze gang van zaken. Kort voor de AV is er nog een uitgebreide brief van CG ontvangen (gericht aan de AV en in copie verzonden aan alle afgevaardigden) waarin CG zijn visie op de gang van zaken gaf.

De afd. CG had van tevoren aangegeven niet vertegenwoordigd te zullen zijn. Men wilde voorkomen dat de aanwezigheid van CG tot confrontaties en uitspraken zou leiden die achteraf alleen maar betreurd moeten worden en er dus een situatie zou ontstaan die alleen maar verliezers kent. Al gauw werd duidelijk dat de opstelling en handelwijze van CG alom werd afgekeurd. Zo ga je niet met elkaar om in de NGV. Als je bezwaren hebt tegen de handelwijze van het HB moet je naar de AV komen (het hoogste orgaan binnen de NGV) en de zaak daar bediscussiëren.

De oorzaak van de problemen lag veel dieper dan alleen de passage in de beleidsintenties. Zo ontvangt CG per lid € 8,50 van het HB. CG had aangegeven hiermee niet uit de voeten te kunnen en bepleitte een verhoging naar € 10,-. Het HB stond hier niet onwelwillend tegenover en had voorgesteld dat CG hierover een voorstel zou opstellen, dat het HB dan vervolgens kon gebruiken voor de AV. Door latere ontwikkelingen was er bij CG twijfel gerezen aan de oprechtheid van het HB en heeft men van indiening van het voorstel afgezien. Dat mag, maar dan moet je dat niet gebruiken als argument tegen het HB.

Verder had de penningmeester van het HB geweigerd een bedrag van € 15.600,- over te maken aan CG voor verkochte pakketten van het programma Gens Data Pro (GDP). Ook zou CG volgens de voorstellen van het HB gedegradeerd worden tot een dienst van de vereniging door haar het stemrecht op de AV te ontnemen. Volgens het HB was de betaling aan CG opgehouden, doordat er grote onduidelijkheden waren rondom het contract met de ontwikkelaar van GDP. De vergoeding was verhoogd, maar of daar een (concept) contract van was en wie dat in zijn bezit had, was volkomen onduidelijk. Omdat alleen het HB gerechtigd is dit soort contracten af te sluiten en omdat de AV eerder dit jaar had aangedrongen om de financiën van CG kritisch te volgen (CG had over 2004 een nadelig saldo van € 11.785,-) én

omdat de financiële kwartaaloverzichten uitbleven, besloot het HB om het bedrag van € 15.600,- voorlopig niet uit te betalen, maar alleen een lager voorschot over te maken.

Het HB heeft zich verder de afgelopen jaren zeer gestoord aan het feit dat afspraken met CG niet of maar gedeeltelijk werden nagekomen. Twee oud HB-leden, de heren Dix en Van der Meulen, konden onafhankelijk van elkaar verklaren dat er in hun tijd ook al problemen waren met CG. Dhr. Dix vond, dat er een eind moest komen aan de energieverblindende problemen met CG en drong ten zeerste aan op maatregelen tegen de afd. CG.

Voor het HB was de maat nu vol. Twee aanwezige leden van CG verklaarden dat het bestuur van CG op eigen houtje had gehandeld, en dat de leden van de afdeling op geen enkele manier waren geraadpleegd of geïnformeerd. Omdat het HB niet rechtstreeks kan ingrijpen in een afdeling, werd voorgesteld om de bestuursleden van CG een ultimatum te stellen: zij dienen binnen 14 dagen af te treden. Zo niet, dan zouden zij geroyeerd worden, waartegen beroep open staat op de AV.

Een aantal HB-leden wilde op geen enkele manier meer iets te maken hebben met het huidige bestuur van CG en zouden op hun beurt hun functie ter beschikking stellen indien het bestuur van CG nog langer zou aanblijven. Vanuit de afd. Amsterdam was nog voorgesteld om een commissie van goede diensten in te stellen, maar het HB wilde alleen met een ander bestuur van CG praten over het herstel van de betrekkingen. Het voorstel werd hierop ingetrokken. Van verschillende kanten werd nog aangedrongen op een minnelijke schikking in de vorm van een laatste kans. Door mij is nog voorgesteld om een afdelingsledenvergadering van CG bijeen te (laten) roepen en daar het bestuur van CG ter verantwoording te roepen en eventueel weg te sturen, maar het HB was bang dat dat weer tot allerlei chicanes zou kunnen leiden. Volgens het HB moest het nu afgelopen zijn en zouden zachte heelmeeesters stinkende wonden maken.

De AV ging uiteindelijk in overgrote meerderheid accoord (waaronder de afd. Groningen); één afdeling was tegen en één was blanco. Ik betreur het ontzettend dat het zover heeft moeten komen. Dit is wel een paardenmiddel en het zou niet nodig moeten zijn. De verhoudingen met CG waren zó verstoord, dat er geen andere mogelijkheid was. Laten we hopen dat dit binnen de NGV een unicum blijft.

Wijziging Hoofdbestuur

De secretaris van het HB, de heer Van der Horst, had de wens te kennen gegeven om persoonlijke redenen zijn functie per 1 januari a.s. neer te willen leggen. Tot zijn opvolger werd benoemd de heer J.Th. Wessling (en niet Wesseling zoals ik een vorige keer ten onrechte schreef). Langs deze weg wil ik Hans van der Horst heel erg bedanken voor het vele werk, dat hij verricht heeft. Wie aan het HB schreef, had meestal binnen enkele dagen antwoord van hem. Kom daar maar eens om in een vrijwilligersorganisatie. Hij was wel eens wat kort door de bocht, waardoor hij wat bot overkwam, maar zoals hij zelf zei: "Ik zit hier niet om leuk gevonden te worden, ik zit hier om het werk dat gedaan moet worden". Als secretaris van het HB krijg je een ongelooflijke hoeveelheid werk voor je kiezen (o.a. afwerking van post binnengekomen via e-mail en briefpost, notulen AV en HB, opstellen diverse stukken voor de AV enz.), wat door dhr. Van der Horst zeer energiek werd afgehandeld, waarvoor mijn bewondering.

Hans, nogmaals dank namens de afdeling Groningen en het ga je goed!

Dhr. Wessling wens ik veel sterkte in zijn nieuwe functie.

COPYRIGHT!

Partners in opmaak & repro

**zwart/wit laserprints
full color laserprints
zwart/wit kopieën
kleurkopieën
inbinden & afwerken
grootformaat kopie & print
full color posters
lamineren tot A0
faxservice
internet
computeropmaak (DTP)
kantoorartikelen
transferdruk (opdruk op
t-shirts, mokken en andere materialen)**

gratis haal- en brengservice voor bedrijven en instellingen

Kerklaan 49-51 Groningen, 050-5714666
kerklaan@copyright.nl

Osloweg 134 Groningen, 050-3188034
zuidoost@copyright.nl

Kanaalstraat 15a Roden, 050-5016519
roden@copyright.nl

Naamslijsten

Willem G. Doornbos, Groningen

X Elens, Houw, Midhalm, Oosterhalm, Hornhuizen, Ulrum 1584

De hier volgende lijst omvat betalingen van koe- en schapeschot, een belasting die teruggaat op de oude tiendrechten¹. Oorspronkelijk was dit recht in het bezit van de kerk, later kwam het in handen van wereldlijke heren, die zich dit recht (ook) hadden toegeëigend. Deze lijst geeft een opgave van het bezit van leden van het geslacht Lewe. In 1585 was Anna Lewe hiervan de eigenaresse; zij had dit van wijlen haar broer Geert Lewe geerfd. Alle genoemde gehuchten liggen in het Marnegebied. Onder dit inventarisnummer bevinden zich nog drie andere lijsten: uit 1579, 1585, 1586.²

Upten maendage na Quasi modo geniti anno 1584 behoren desse nabescreven hore koschot unde schapeschot tho Eelens tho brengen in dat huys dat vrou Menckema thobehoort hefft. Daer desse nabescreven hoer koe- unde schapeschot hebben gebracht. Dar drinckt men $\frac{1}{2}$ tonne beers, met de porsie.

Item Peter Cornellijs hefft	14 koeien
	2 schapen
Jan Geerts	2 koeien
	4 schapen
Berent Bastianus	5 koeien
Tomas Jochems	3 koeien
Jan Eysens	3 koeien
Bruintien Juriens	5 koeien
	3 schapen

Daerna up den selvigen maendach gaet men op't Vesper broet tot Peter Symons. Dar hefft men een goedt vorrendel beers mydt een colde schincke ende schottel eijeren, dar tho Paessche broot. Dar moten desse nabescreven hoer koe- unde schapeschoth brengen.

Item Lubbert Folckerts,	12 koeien
	4 schapen
Bonne de wedue	8 koeien
Jan Eppens	12 koeien
	7 schapen

Upten dingsdage na Quasi modo geniti anno 84 gaet men tot Midhalm tot Katrina de wedue huys unde drincken aldar een halve tonne beers, midt de cost tot twe taeffelen ock Paessche broot unde eijeren unde alsdan soe moet men dat koe-

unde schapeschoth tho Veerhusen van huys tho huys gaderen.

Tomas Syabbens	5 koeien
Wolter Classen in de Weme	13 koeien
	6 schapen
Derck Scroor	3 koeien
	2 schapen
Jan Hyddens	3 koeien
Harmen Popkens	2 koeien
Willem Hiddens	2 koeien
Yle Doons	2 koeien
Hebbe	2 koeien
Johan Willems	4 koeien
Hindricus Coster	1 ko

Midhalm ende Oosterhalm

Jan Bartelmeus	6 koeien
Barnke Sybolts,	11 koeien
	4 schapen

Upten wonnesdage nae Quasi modo geniti soe gaet men selff negende offte tynde tot Garbrant Halsema huis op den middach. Daer hefft men een tonne beers mede cost. Daertho behorich als een schincke rot ffleijs, Paessche broet, eijeren. Dar moten de van Nykercke hoor koe- unde schapeschot brengen.

Peter Claessen	3 koeien
Hidde Jansen	3 koeien
Jan Tjaerts	10 koeien
Arys Arents	20 koeien
Aeylco Jansen	
Eyso Galens	18 koeien
Weert Galens op Popkema ³	
d'olde ridder onbetaelt	betaelt

Mello Galens

Op den wonesdage tottet Vesper broot soe gaet men tot salige Jan Wallens huys aldaer behoort men een colde schincke t nuttigen een vorrendel beers. Daer to Paessche broot unde eijeren. Daer behoren desse nabescreven dat koe- unde schapeschot tho brengen.

Albert Jansen	2 koiën
Claes Garbrants	3 koiën
	2 schapen
Jan Smit	2 koiën
Derck Jansen	1 ko
Geuwo de Weert	2 koiën
schipper Dercks	8 koiën

Op den donderdage na Quasi modo geniti moet men koe- ende schapeschoth vergadderen op Houw ende in de Cleij.

Jan Peters	4 koiën
Berent op de Haerde	3 koiën
Dreuwes Lamberts	3 koiën
Dato Diuens	2 koiën
Jan Backer	5 koiën
Lue Tyarcks	1 ko
Meus Jansen	2 koiën
Jan Claessen	2 koiën
Grete Willems	18 koiën
	midt de schapen
Jacop Berents	18 koiën
Jacop Wever	2 koiën
Peter Jansen in de Cleij	12 koiën
Hindrik	10 koiën
Berent Alberts	14 koiën
	4 schapen

Olderum dar moet ment brengen.

Grete Gortemakers	1 ko
Harmen Geerts	2 koiën

Jan Jansen bij dat Hoff	1 ko
Peter Schipper	5 koiën
Jan Backer	2 koiën
Hindrick Muller	2 koiën
Geert Smit	2 koiën
Imme de wedue	2 koiën
Albert Jansen	3 koiën
Lippo Edzkens	9 koiën
Popke Schomaker	4 koiën
Cornellys Berents	12 koiën
Claes Luetkes	2 koiën
Popke Cuper	6 koiën
Peter Scroer	2 koiën
Albert Tyama	3 koiën
Yde	1 koe
Hindrick Hans	2 koiën

Up ten sondage nae Quasi modo geniti gaet men selff soven offte achte hen na Hoorhusen tot Claes Sywerts huys dar drinck men een halve tonne beers. Dar hefft men een schincke midt goede ander cost, eijeren unde cleen broot ende dar moeten desse nabescreven de placken brengen bij der sonnen onderganck.

Ipe Jansen	11 koiën
Hilbrant Folckerts	4 koiën
	3 schapen
Hermen Melter	13 koiën
Jan Ysebrants	5 koiën
	4 schapen
Ate Folckerts	3 koiën
Jan Frerix	1 ko
Bonno Astiens	6 koiën
	4 schapen
Gosen Jullys	5 koiën
Sytien Jansen	2 koiën
	3 schapen
Ebel Benys	8 koiën
	4 schapen
Gerrit Jochems	20 koiën
Sypko Jeltens	1 koe
Roeleff Hans	2 koiën

Noten:

- 1 Zie G.A. Stratingh, Over Tienden in de Friesche landen, tusschen Flie en Wezer, inzonderheid in de Ommelanden. In: *Bijdragen tot de geschiedenis en oudheidkunde, inzonderheid van de provincie Groningen* (Groningen 1864), deel 1, 193-254.
- 2 GrA, Lewe 71.
- 3 Een andere lezing is: 'Poppema'.

Eén of twee schoolmeesterfamilies Venema

Jaap Medema, Zwijndrecht

Aanleiding

Mijn moeders overgrootvader Pieter Martens Venema was schoolmeester in Feerwerd. Hij liet in 1812 deze veelvoorkomende Groningse familienaam vastleggen, voor zichzelf en voor zijn zoon Markus Frederik, z'n opvolger in Feerwerd en nadien schoolmeester te Garnwerd. Ook Pieter Martens zus en drie broers, waaronder vakbroeder Andries Martens uit Enumatil, gingen vanaf omstreeks 1800 onder die naam door het leven. Andries had eveneens een schoolmeesterende zoon, die hem opvolgt in Enumatil. De vader van Pieter en Andries, Marten Jans, komen we het eerst tegen in Midwolde, waar hij zijn oudste twee kinderen laat dopen. De archieven gaven tot nu toe zijn huwelijk noch zijn ouders prijs. Logischerwijs begint een neef Venema in zijn in eigen beheer uitgegeven boek 'Het Geslacht Venema' met het gezin van Marten Jans. Alleen ruim na zijn overlijden in Haren in 1811 vermeldt een enkele bron voor deze landbouwer¹ en arbeider² de familienaam.

Een andere neef, Gert Zuidema (de meeste lezers wel bekend), die voor bovengenoemd boek het meeste archiefonderzoek deed, kwam door 'Naar school in de Ommelanden' op een lumineus idee. In de naamlijst van dat prachtige boek van Jaap Bottema staat een derde Venema: Jan, schoolmeester in Lutjegast. Gert opperde dat deze Jan de vader kon zijn van Marten Jans. Stel, dacht ik, dat Marten geen familienaam voerde omdat hij in een andere stand leefde. En dat hij zijn twee jongste zonen liet doorleren, zodat zij het beroep van hun grootvader konden voortzetten. Bottema tekent meer van zulke schoolfrikkingeslachten op.

Bovenstaande hypothese vormde voor mij de aanleiding om de Lutjegaster meester na te vorsen.

Tijdens dat onderzoek werd ik gewaar, dat men deze familienaam in de provincie vóór 1811 nauwelijks heeft opgetekend, maar in de stad des te meer; dat zorgde voor enkele prikkelende probleempjes.

Doopceel

Jan Venema staat niet alleen van 1729 tot 1735 in Lutjegast voor de klas, maar daarvoor in Groningen in 1724 en nadien tot zijn overlijden in september 1743. Hij verhuist vaak: in die laatste acht jaar vermelden de bronnen vier verschillende adressen. Jan krijgt bij zijn doop op 5 maart 1700 in de Grote Kerk de naam Jannes. Hij komt als derde kind van Pieter Doijes en Marrichje Graas ter wereld. De doopboekscribenten stellen vader Pieter bij de doop van z'n volgende kinderen als Petrus Venema te boek.

Hij vertrekt met z'n gezin in september 1709 naar Beerta, waar hij aankomt als schoolmeester en zijn vrouw als *mesterske*. Is het niet aannemelijk dat Pieter omstreeks 1702 die professie ging beoefenen, z'n voornaam latiniseerde en een familienaam ging voeren? Jans belijdenisregistratie in Beerta in 1720 noemt als enige bron hem bij zijn patroniem: *Jan Pieters, Filius Ludi Magister*. Jan en zijn twee jaar jongere broer Gerardus komen in 1722 en 1725 naar Groningen met attestatie van de Beerta. Omstreeks zijn hertrouw in 1724 keert ook vader Pieter in Groningen terug. In diens huwelijkscontract staan *dedigsluiden* Wijbo Doijes als broeder en Jan Venema als zoon, samen zeer geschikt voor *Peterus* identificatie. Bij andere bronvermeldingen van naamgenoten lukte dat niet altijd, zoals zal blijken.

Nageslacht

Twee jaar na zijn huwelijk bereikt Jan voor de eerste keer de weduwstaat en binnen zes jaar opnieuw. Beide keren wacht hij slechts enkele maanden met hertrouwen. Hij laat 9 kinderen dopen. Maar geen Marten. Van de 1, 3 en 5 kinderen uit de drie huwelijken is één overlijden opgetekend. Tussen de laatste twee geboortes in 1737 en 1742 zit voldoende tijd voor de gezochte Marten, die zijn oudst bekende kind (Jan) in 1763 laat dopen. In de namen van Jans kinderen en van Marten Jans' nazaten bleken zoveel overeenkomsten te zitten, dat ik daaruit hoop putte. Mijn veronderstelling, gebaseerd op de vele verhuizingen, dat Jan Venema in die vijf jaren weer buiten de stad heeft geschoolmeesterd, kon ik niet aantonen.

Als meester Jan eind 1743 overlijdt, maakt de opziener voor de Weeskamer direct inventaris³. Jan was immers de langstlevende ouder van kinderen uit eerdere huwelijken. Opziener is schoolmeester G. Venema, ongetwijfeld Jans broer Gerardus, die met gezin ook in Groningen woont en ook al hetzelfde ambacht beoefent. Jans weduwe bezit na het overlijden van haar man ruim 314 gulden contant geld en een boedel ter waarde van zo'n 200 gulden. Uit een *Pro Memoria* blijkt de weduwe zijnde *partui proxima*, en kan na deszelfs bevallinghe eerst uitvondigh worden gemaakt hoe veel de Kinderen uit het Eerste Bedt is Competerende, oftewel welk deel ieder kind rechtens toekomt kan pas later worden bepaald.

Nalatenschap

Op welk moment weduwe Trijntje Wiltes kennis krijgt aan soldaat Dietlief Stobbe, heeft ze niet laten vastleggen. Anderhalve maand na de bevalling trouwt ze hem. (Dit echtpaar krijgt in Groningen twee kinderen en later een in Leer⁴. Hun gezin heb ik gevolgd, om het huwelijk van Marten Jans te vinden, zonder dat geluk). Trijntje wacht netjes tot na de geboorte met hertrouwen, maar geen jaar en zes weken nadat ze weduwe werd. De bevalling schenkt haar geen levend kind: de vroedvrouw geeft het kind aan een buurvrouw en zegt dat zij *het Kint soude tegen het vuur holden, waarop de vrouw gezegt heeft dat het Kint de Rogge nog klokte* (betekenis?). De *kraam en doods onkosten* van dit kind, door de moeder zelf becijferd, belopen ruim f 31.-. Naast de gangbare uitgaven voor o.a. brandewijn, brood, suiker, rozijnen, bier en tabak, *baaker, vroetvrou en bidder* vermeldt het overzicht voor de *seedel ligten* 10 stuivers en voor borsten sugen een gulden en twee stuivers (wie krijgt daarvoor betaald?); de *heuker* (kleine kruidenier) strijkt het leeuwendeel op: f 6.-.

Een vergelijking met de begrafenis kosten voor vader Jan, zeven maanden eerder, laten uiteraard grote verschillen zien. Zo kost het *kissijn* f 1.8.- en ontvangt *De Kuiper van de Dood Kiste* f 14.-.-. Voor het *bekken* bij het kraamkindje schiet 11 stuivers over. De *breuke* bij Jans begrafenis bedraagt zes gulden en in de *bekken aan de Vrienden* verdwijnt f 4.4.-. Het overzicht *Uitgave* met een totaal van f 134.8.6 bevat enkele onduidelijke posten, maar zeker de helft heeft betrekking op Jans begrafenis.

De twee dossiers uit oktober 1743 en mei 1744⁵ omvatten ruim 15 stukken. De secretaris van de weeskamer maakte er kennelijk een zootje van, want de kladjes en formele stukken, soms ongedateerd of ongenummerd, zitten deels in het verkeerde dossier. Eind 1743 resteert netto f 381.-. De nieuwe inventaris van mei 1744 blijkt slechts 92 gulden groot. Trijntje laat keurig vastleggen wat ze inmiddels verkocht en *verteert* heeft en ze *verklaart geen gereet gelt te hebben*. De weesmeesters zijn grotere rekenmeesters dan ik, want waar ze de waarde van *De Gehele Boedel* 476.4.6 en *Schadelijke Staat* 180.4.6 vandaan halen is niet te volgen. En dat ondanks alle notities over *Schulde ten laste van den Boedel*, tweemaal half jaar huishuij, dreggelt

en dergelijke. Hun slotsom: *Blijft zuiver 296 / Koomt voor de Moeder / Trijntje Wilts 148 / te verdelen tusschen de moeder / en de kinderen bij Jan Venema / jeder / 74.* Hoewel niet helder, meende ik eruit op te kunnen maken, dat er slechts twee overlevende kinderen waren. Het krabbeltje in een hoekje 'bij accoord gestelt op 50 guld. van beide kinderen' maakte het er niet duidelijker op.

Twijfels

Oorspronkelijk hoopte ik dat met deze twee kinderen de nakomelingen uit (het) vorige huwelijk(en) van Jan werden bedoeld en niet de levende kinderen uit zijn (3^e) huwelijk met Trijntje. Maar mij leek uiteindelijk geen andere conclusie over, dan dat met het *Eerste Bedt* uit het 'pro memoria' in feite 3 huwelijken worden bedoeld (onterecht, bleek later). Ik kon geen huwelijken 'Venema' vinden in stad en provincie van de vijf zonen uit het laatste huwelijk. Zoeken op patroniem Jans was – voor mij – ondoenlijk. Twee kinderen uit het tweede huwelijk blijven aantoonbaar in leven: Pieter Jans Venema krijgt in 1753 in Groningen een naar zijn moeder vernoemde dochter Fennigje en Margje Jans Venema woont in 1756 eveneens in de stad.

Daarmee was zo goed als zeker, dat Marten Jans, kwartier 48 in mijn kwartierstaat, niet in de rij kinderen van meester Jan past. Helaas! Vooralsnog verdween m'n animo om een genealogie op te zetten, maar vervolgens kostte het me moeite te aanvaarden dat alle vijf zonen uit het laatste huwelijk overleden, voordat de boedelverdeling plaatsvond. Opmerkelijk is namelijk, dat de vijf unieke namen hebben, terwijl vader, broer, oom én weduwe de traditie van 'naamhertoekenning' wel lijken toe te passen. En, leek me, ze zullen toch niet alle vijf (evt. gelijktijdig) na de geboorte van de laatste zijn gestorven? Hoewel? De boedel bevat maar één *Bedde*. Pieter en Margje (17 en 15 jaar) waren misschien het huis al uit.

Uitsluitel

Enige studie van het pittige boek 'De Weeskamer van de stad Groningen' van mw. B.S. Hempenius-van Dijk en verder onderzoek brachten een Boedelscheiding⁶ van 24 april 1744 en een Kleine Afkoop⁷ van 21 mei 1744 aan het licht.

In het eerste document blijkt Trijntje *Legitima Tutrix* over twee kinderen van Jans *ter eerster* (m/z tweede) *eghte* te zijn en Gerhardus Venema en oom Pieter Venema *opzienders* over twee kinderen uit het laatste huwelijk. Daaruit volgt een andere interpretatie van de verdeling van de 296 gulden: de helft voor de moeder, een kwart voor twee voorkinderen en een kwart voor twee kinderen van Jan en Trijntje. Per kind dus f 37.–. Dat het 'zuiver' bedrag precies een achtvoud bedraagt, riekt naar een kunstgreep. In de Kleine Afkoop staan de namen en leeftijden van die twee overlevende zoons, en de toezegging van opvoeding plus f 25.–; dat verklaarde het krabbeltje over '50 guld. van beide kinderen'. Voor de opvoeding moest Trijntje het blijkbaar met f 12.– per kind doen.

Hiermee vervloog de hoop dat er sprake was van één schoolmeestersfamilie Venema. Maar niet getreurd, onderzoek en gevonden materiaal vond ik zeker de moeite waard. En de naam Doijes – met spellingvarianten – zorgde voor boeiend nieuw onderzoek. Want dat Petrus Venema en Wijbo Doijes broers zijn, openbaarde Petrus Venema's huwelijkscontract, maar om dat aan te tonen uit hun doopregistratie bleek iets anders. Mogelijk kom ik in een vervolgartikel met een meer uitgebreide genealogie daarop terug, spijtig genoeg vast minder geïllustreerd.

Slotopmerkingen

Hoeveel familienaamgenoten en afstammelingen vloeide hetzelfde schoolmeestersbloed door de aderen of zijn nu nog in het onderwijs werkzaam? Misschien is er een Groningse genealoog m/v die daar de tanden eens in wil zetten.

Behalve van genoemde personen heb ik ook van anderen hulp ontvangen. Allen hartelijk dank!

Bescheiden genealogie van Petrus Venema

- I **Petrus Venema** (ook: Pieter Doijes), schoolmeester te Beerta, otr./tr. (1) Groningen 7-11/11-12-1694 **Marrigje Graas** (p.q. mr. Jan Cruis als stiefvader); otr./tr. (2) Groningen / Beerta 29-1/13-2-1724 **Anna Muntinghe** van Groningen, wed. koster Jannes Fockes, (p.q. Luitenant Doesburg als swager), hc. Groningen 27-1-1724, (get. Wijbo Doijes als broeder en Jan Venema als soon).

Petrus hertrouwt met de weduwe van een koster. Hield Jannes ook school, de gebruikelijke combinatie? Het lijkt er wel op, want het huwelijkscontract wijst haar (17-jarige) zoon Lukas Fockens als opvolger van zijn vader aan. Daarin ook de verplichting aan zijn moeder voor de opvoeding van zijn broers en zuster te betalen uit het kosterstraktement; totdat hij 25 jaar is komt het profijt toe aan bruidegom en bruid. (Om het contract goed te begrijpen, kan ik nog wel wat assistentie gebruiken.) Petrus nam mogelijk nog een paar jaartjes waar. Z'n 2^e huwelijk had vast een praktisch oogmerk.

Uit dit huwelijk:

1 Doeije Pieters, ged. Groningen 29-9-1696.

2 Graas ged. Groningen 22-7-1698.

Graas is een Groningse afleiding van de grondvorm Gerard ⁸

3 Jan Venema, volgt II-a.

4 Gerardus, ged. Groningen 13-1-1702.

5 Gerardus Venema, volgt II-b.

6 Petrus, ged. Groningen 28-4-1706.

7 Hendrikje, ged. Groningen 28-4-1709.

8 Petrus Venema, volgt II-c.

- Ila **Jan Venema** (ook: Jannes, Johannes), ged. Groningen 5-3-1700, schoolmeester te Groningen en Lutjegast, overl./begr. Groningen vóór 22-9⁹ /vóór 28-9-1743¹⁰; otr./tr. (1) Beerta 23-1-1723 / Groningen 11-2-1723 **Geertien Andries**, ged. Groningen 27-10-1700, dr. van Andries Roelefs en Jantje Geerts (pro qua Jan Jans als voormond); tr. (2) Groningen 28-2-1725 **Fennegijn Simons**, ged. Appingedam 25-10-1699, dr. van Sijmen Pieters Backer en Aaltje Geerts, overl. Lutjegast 8-3-1731 (pro qua Sijmen Pieters als vader); otr./tr. (3) Lutjegast 15-7/12-8-1731 **Trijntje Wiltes (Buiringe)**, ged. Groningen 4-4-1708, dr. van Wilte Hindriks en Marie Alberts; otr./tr. (2) Groningen 21-5/4-6-1744 **Dietlief Stobbe**, geb. wrs. Itzehoe Holstein Dld ca. 1720⁴, zn. van wrs. Peter Stobbe en Hindertje Harms, soldaat van Leer (p.q. desselfs broer Albert Wiltens); uit dit huwelijk: Pieter, Hendriken, Peter).

Uit het eerste huwelijk:

1 Andreas, ged. Groningen 20-12-1724, overl. vóór 24-4-1744.

Uit het tweede huwelijk:

2 Pieter Jans Venema, volgt III.

- 3 Margien Jans Venema, ged. Groningen 18-2-1728.
Woont in 1756 in de Jadstraat, Groningen.
- 4 Sijmon, ged. Lutjegast 28-5-1730, overl. Lutjegast 7-4-1731.
Uit het derde huwelijk:
- 5 Wilte, ged. Lutjegast 13-7-1732, overl. na 21-5-1744.
- 6 Jannes Croesè, ged. Lutjegast 7-3-1734, overl. vóór 24-4-1744.
Raadselachtige naam totdat de getuige bij het huwelijk van zijn grootouders opdoek.
- 7 Hendericus, ged. Groningen 9-9-1735, overl. vóór 24-4-1744.
- 8 Albert, ged. Groningen 3-5-1737, overl. vóór 24-4-1744.
- 9 Gerardus, ged. Groningen 20-4-1742, overl. na 21-5-1744.
- 10 levenloos geboren kind, geb./overl. Groningen kort vóór of op 16-4-1744.

IIb Gerardus Venema, ged. Groningen 15-5-1704, schoolmeester te Groningen, begr. Groningen vóór 20-11-1748, otr./tr. Groningen 20-10/7-11-1725 **Gesina Jans** van Groningen, (pro qua Gerard Reinking als swager; Cons. van den bruijtsvader).

Gesina Jans, wed. Gerardus Venema, leent op 30 juli 1759 samen met Pieter Venema (wrs II-c) f 300 ¹¹.

Uit dit huwelijk:

- 1 Jan, ged. Groningen 21-8-1726.
- 2 Petrus, ged. Groningen 1-5-1729.
- 3 Margien, ged. Groningen 17-2-1733.
- 4 Jan Jacobs, ged. Groningen 20-3-1735.
- 5 Jan Jacobs Venema, ged. Groningen 5-3-1738, wrs. otr./tr. Groningen 25-4/28-5-1761 Jantje Berents van Meeden (p.q. Eilert Harms als swager).
- 6 Gerardus, ged. Groningen 28-2-1740.
- 7 Gerardus Venema, ged. Groningen 20-4-1742.
Wrs. getuige bij huwelijk van ene Pietertje Wiardi, Groningen 9-5-1772.
- 8 Marchien, ged. Groningen 22-7-1744.

II-c Petrus Venema (ook: Pieter), ged. Beerta 4-9-1711; otr./tr. (1) wrs. Groningen 22-10 / Midwolde 20-11-1729 **Anna Maria van Ulphen**, (p.q. broer van de bruid; Attest de Leeke), wed. schoolmeester Matthias Magyrus, ged. Groningen 2-4-1693, dr. van Jannes van Ulfen en Eemmerens Jans; otr./tr. (2) wrs. Midwolde 6-12 / Zuidhorn 26-12-1765 **Aeltje Tjipkes**, wed. Jurrien Stoffers van Kollum.

Pieter Venema van Groningen trouwt in 1729 te Midwolde met de (36-jarige) schoolmeestersweduwe Anna Maria van Ulphen. Volgens Bottema (pag. 177) is deze Pieter de in 1706 in Groningen gedoopte zoon Petrus van Petrus Venema en Marrichje Graas. Ik veronderstel de 18-jarige gelijknamige jongere broer als bruidegom, wondend in Groningen, maar geboren in Beerta. Een bewijs heb ik niet gevonden, maar het ligt voor de hand dat ook hij schoolmeester werd: Midwolde zat volgens Bottema tussen 1729 en ca. 1733 zonder en volgens 'Van der Aa' waren er een eeuw later in gem. de Leek wel acht scholen. Dat Marten Jans ter plaatse zijn eerste twee kinderen liet dopen, kwam me voor als een verbinding.

Pieter Venema wonende op de Leek neemt op rente f 1100,= op 10 september 1762; een vrouwenwoning uit 1745 wordt als kistenpande gegeven ¹². Op 14 augustus 1732 wordt een Petrus Venema aangezwoeren als voogd over een zoon van Jacobus van Ulphen ¹³; is dit deze 20-jarige of z'n vader?

Uit het eerste huwelijk:

- 1 Marchien Venema, ged. Midwolde / de Leek 10-10-1730.
- 2 Johannes Venema, ged. Leek 19-8-1731.
- 3 Emmarens-Jana Venema, ged. Leek 8-11-1736.

III **Pieter Jans Venema**, ged. Groningen 15-1-1726, begr. Groningen vóór 18-11-1792; otr./tr. Groningen 19-12-1750/7-1-1751 **Anna Jans** (p.q. Jan Hendriks als vader).

Koop- en schuldbrief sloopstuig Pieter Venema en Anje Jans te Groningen, 27-9-1757 f 200 aan Pieter Wijngaerden ¹⁴.

Uit dit huwelijk:

- 1 Fennigje Venema, ged. Groningen 18-2-1753, otr./tr. (1) Groningen 25-9/?-10-1772 Derk Olthoff voorzanger van Wildervank (p.q. Pieter Venema als vader); tr. (2) Groningen 3-6-1780 Egbert Dol van Groningen.
Boedel bedraagt f 167,12; het enig kind ontvangt f 83,16 ¹⁵.

Noten:

- 1 Bottema, pag. 190
- 2 Trouwakte dochter Geertje, 1814
- 3 Toegang 1462 Weeskamerarchief, inventarissen, 1743/53
- 4 OSB Leer, van Sigrid Krijger
- 5 Als noot 3, 1744/31
- 6 Toegang 1462 Weeskamerarchief, inv.nr. 85, folio 83verso
- 7 Idem, inv.nr. 97, folio 7
- 8 Nederlandse voornamen databank, Meertens Instituut
- 9 Datum inventaris (zie noot 3)
- 10 Breukdodenboek
- 11 Toegang 735, inv.nr. 184, folio 15
- 12 Toegang 735, inv.nr. 184, folio 263; Kistenpand: in onderpand gegeven mobiele goederen, die (meestal) in een kist bewaard worden
- 13 Via index 198
- 14 Toegang 735, inv.nr. 183, folio 170
- 15 Zie noot 3: 1780/21

ADVERTENTIE

BOEKHANDEL GODERT WALTER

Oude Ebbingestraat 53

9712 HC Groningen

Email: gwalter@noord.bart.nl

Tel 050-312 25 23

Fax 050-318 66 30

De specialist in het Noorden voor Groningana

Pachtsommen Meikermis voor en na WO II

Henk Werk, IJmuiden

In een vorige HuppelDePup¹ heb ik zijdelings de in razende vaart stijgende pachtsommen genoemd die na de Tweede Wereldoorlog (1940-1945) voor een standplaats op de Groninger Meikermis neergeteld moesten worden.

5 Mei 1945 betekende weliswaar het einde van de oorlog, maar betekende nog niet dat kermisexploitanten de draad van 1939 gemakkelijk weer konden oppakken. Aan alles, in het bijzonder aan brandstof en voedsel, was gebrek. Naast brandstofschaarste, waar alle exploitanten onder te lijden hadden, hadden exploitanten van eetzaak, zoals die van de familie Werk, te maken met een gebrek aan grondstoffen, zoals meel, suiker, boter en bakolie. Tot augustus gold een algemeen reisverbod en pas in 1949 werd het distributiesysteem bijna volledig afgeschaft. In dat jaar treffen we in *De Kermisgids* dan ook geen enkele mededeling meer aan die betrekking heeft op de Prijsoptdrijvings- en Hamsterwet uit 1939.² Uiteindelijk zou in 1952 koffie als laatste van de bon gaan. Ondanks het distributiesysteem en de aldoor stijgende pachtsommen wist de familie Werk vanaf 1946 weer een prominente plaats op de Meikermis in te nemen.

Deze bijdrage volgt de ontwikkeling van de pachtsommen in twee perioden: de crisjaren, waarin de opbrengst halverwege de jaren dertig een dieptepunt bereikte en de werkloosheid opliep tot 40% van de beroepsbevolking, en de periode van economisch herstel na de Tweede Wereldoorlog, waarin kermisexploitanten steeds hogere bedragen voor een standplaats neertelden.

Opbrengst openbare verpachtingen voor een standplaats op de Groninger Meikermis 1930 - 1939.

1930	f 45.000
1931	f 45.250
1932	f 37.450
1933	f 34.500
1934	f 34.650
1935	f 30.500
1936	f 30.000
1937	f 34.050
1938	f 39.300
1939	f 45.750

Hoewel de dossiers³ teruggaan tot 1920, zijn voor het eerst in 1930 gedetailleerde gegevens bekend met betrekking tot de totale pachtopbrengst. De beurskrach van Wallstreet, zwarte donderdag 24 oktober 1929, had nog niet onmiddellijk een negatief effect op het totale bedrag waarmee kermisexploitanten inschreven voor een standplaats op de Groninger Meikermis. Pas in 1935, wanneer de werkloosheid in Nederland op zijn hoogst is - 30% van de beroepsbevolking is in de zomer van dat jaar werkloos, olopemd naar 40% in de winter - bereikt de pachtopbrengst nagenoeg haar dieptepunt. Gevolgd door nog een extra dipje in 1936. De consument had minder te besteden en kermisexploitanten zullen dat ongetwijfeld gelijk in hun portemonnee hebben gemerkt. Kermisvermaak vult nu eenmaal geen magen.

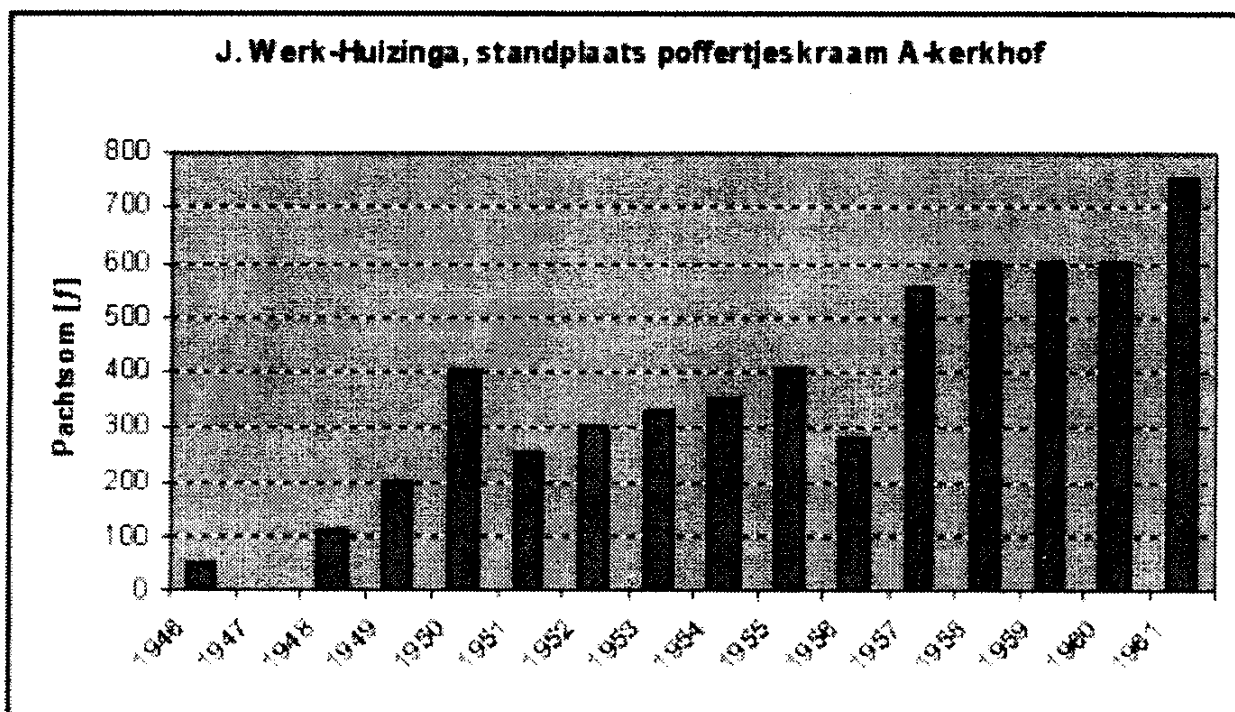
Grootvader Hindrik Werk behield zijn baan bij de Staats Spoorwegen en zal het ongetwijfeld gemakkelijker hebben gehad dan de talloze werklozen. Maar ook hij zag zijn inkomen dalen: van f 1814,- in 1931 tot een jaarinkomen van f 1625,- in 1935.⁴ Ook de Ge-

broeders Werk zaten begin 1935 in zwaar financieel weer. Bij openbare inschrijving hadden zij twee standplaatsen gepacht. Voor een oliebollenkraam van 7 x 3 m² op de Grote Markt tegen f 210,50 en voor een oliebollenkraam van 12 x 5 m² op het

A-kerkhof tegen f 150,50. Na positief advies van marktmeester J. Feenstra werd hun verzoek om uitstel van de eerste helft van de pachtsom, bij vooruitbetaling te voldoen, door B&W gehonoreerd. Ook de pachters Gebr. Werk en Jan Siphkema, beiden te Groningen, welke resp. f 180,50 en f 205,- als 1^e helft hadden moeten betalen, hebben een verzoek om uitstel persoonlijk aan mij [marktmeester J. Feenstra] gedaan. Daar betaling van de kermispachtsommen nog nimmer achterwege is gebleven maar zonder eenige moeite dezerzijds, door de exploitanten is voldaan, terwijl elk der pachters bovendien een waarborgsom van f 100,- heeft gestort, bestaat er m.i. geen bezwaar tegen het inwilligen van deze verzoeken. Binnen twee weken antwoordden B&W op 7 maart 1935: *Betreffende het tot U door Gebr. Werk en Jan Siphkema gericht verzoek machtigen wij U ook deze personen uitstel van betaling te verlenen tot het begin van de kermis.*

Eind 1931 werd opnieuw een poging ondernomen de in 1932 te houden Mei- en Zomerkermis geen doorgang te laten vinden. Dit keer kwam het verzoek van het Nederlandsch Werkliedenverbond "Patrimonium", dat zich per brief richtte tot de gemeenteraad. [...] *lettende op de zware economische crisis, waardoor breede lagen van ons volk ernstig worden getroffen, onder den indruk van de groote moeilijkheden waarin zij verkeerden, die door de economische crisis werkloos zijn geworden, tot armoede zijn vervallen of hun en bedrijf ernstig worden bedreigd [...]* De brief eindigt met: *verzoekt Uwen Raad met aandrang te besluiten in 1932 althans, de Mei- en Zomerkermis niet te doen doorgaan, 't welk doende, De afdeeling Groningen van het Ned. Werkliedenverbond "Patrimonium".* Talrijke protestants-christelijke kerken en organisaties steunden het werkliedenverbond. Tevergeefs, want de raad besloot op 11 januari 1932 hun verzoek met 32 tegen 7 stemmen slechts voor kennisgeving aan te nemen.⁵

Na 1936 begint de economie langzaam op te krabbelen en in 1939 is de totale pachttopbrengst weer op het niveau van 1930 en 1931. Donkere wolken pakken zich echter samen boven de hoofden van de Nederlandse bevolking. Stadgers,

Ommelanders noch de kermisexploitanten zullen bevroed hebben dat zij zeven jaar lang op de eerstvolgende Meikermis zouden moeten wachten. De eerste kermis die echter sneuvelt, is de Zomerkermis. *Geen viering van Gronings Ontzet*, kopt het *Nieuwsblad van het Noorden* op 28 augustus 1939. Dezelfde dag roept de Nederlandse regering de algemene mobilisatie uit en vier dagen later valt het Duitse leger Polen binnen. Traditiegetrouw worden de pachtbrieven januari 1940 nog wel ingeleverd, maar de gemeenteraad op 15 april in vergadering bijeen besluit op voordracht van B&W, *dat in verband met de bijzondere tijdsomstandigheden in 1940 de voorjaarskermis niet zal doorgaan*. Kermiswereld, middenstand, horeca en bioscopen protesteren tevergeefs. Weli waar nipt met 20 tegen 17 stemmen, besluit de raad op 29 april het twee weken eerder genomen raadsbesluit niet te herroepen. Binnen twee weken na het definitieve besluit trekt het Duitse leger Nederland binnen. Kermissen worden verboden. Jaarmarkten en circussen blijven buiten schot, maar *Het aantal circusondernemingen werd verminderd en tot die circussen beperkt, waarvan de voorstellingen kunstzinnige waarde hebben*.⁶

Klagen over pachtsystemen en de hoogte van pachtsommen hoort bij kermisexploitanten als Tom Poes bij Heer Bommel. Na de Tweede Wereldoorlog konden zij in Groningen "hun hart ophalen". Overigens zal dat elders in Nederland niet anders zijn geweest. Bracht de verpachting voor een standplaats op de Groninger Meikermis in 1946 ruim f 62.000,- op, zestien jaar later meldde de directeur van het marktwezen aan B&W een opbrengst van bijna f 152.000,-. In 1962 (het laatste jaar waarover gedetailleerde gegevens bekend zijn) kostte een standplaats gemiddeld f 737,-. Maar reeds in 1949 boden de Gebroeders Werk f 700,50 voor een standplaats op de Vismarkt. Hun gebakraam van 8 x 3 m² was bescheiden van omvang in vergelijking tot de 12 x 26 m² grote poffertjessalon van Victor Consael, die tegen f 2700,- een standplaats innam op de Grote Markt. Op de eerste naoorlogse Meikermis in 1946 maakte Sipkema met zijn stoomcarrousel annex danstent een klapper. Zijn 27½ x 21 m² grote attractie nam twee percelen in op de Grote Markt en bracht de gemeente maar liefst f 7050,- in het laatje. Pachtsommen minder dan f 100,- kwamen ook voor. Zo begon J. Werk-Huizinga in 1946 bescheiden met f 45,- voor een gebakkraam op het A-kerkhof en mocht de weduwe J.H. Dauphin-Akkerman tegen f 35,- haar schiettent op de Ossenmarkt neerzetten, een plek die drie jaar later f 125,- waard was.

Hoe de trend in de loop van de jaren voor de individuele kermisexploitant uitpakte, is moeilijk na te gaan. Exploitanten grepen naast een standplaats door een te laag bod, lieten de Meikermis bewust aan zich voorbijgaan of wisselden regelmatig van stek. Ook de poffertjeskraam annex gebakkraam van J. Werk-Huizinga staat niet model voor het algemene verloop van de pachtsommen, hoewel hun kraam vaste afmetingen (9 x 7 m²) had en jaar in jaar uit z'n vaste stek innam voor de Korenbeurs. Zoals gezegd bescheiden begonnen met f 45,- en in hun afscheidsjaar 1961 eindigend met f 750,-. Een bijna zeventienvoudige stijging in vijftien jaar, terwijl de totale pachtopbrengst in diezelfde periode bij ongeveer hetzelfde aantal inschrijvingen verdubbelde.

Het afscheidsjaar voor de Gebroeders Werk viel een jaar eerder. In 1960 vielen zij uit de boot door een te laag bod voor een standplaats op het A-kerkhof. Dat lot deelden zij met maar liefst vijf andere gebakkraamhouders. Met een bod van f 1900,- overtrof Koopal namelijk het totale bod van de afvallers. Wél onder de voorwaarde dat de gemeente, met uitzondering van de poffertjeskraam van J. Werk-Huizinga, geen

concurrentie voor de Korenbeurs zou toestaan. Een poging alsnog een plaats te bemachtigen, en wel aan het Damsterdiep buiten de kermisterreinen, liep op niets uit. In verband met de aanwezigheid van "Liliputstad" was deze plaats reeds verhuurd aan G. Sipkema.

Noten

1. HuppelDePup, mei 2005, jaargang 12, nr. 2, blz. 54-56.
2. 1 juli 1939 is een aantal noodwetten van kracht geworden, met onder andere de bedoeling de voedselvoorziening in tijden van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden te waarborgen.
3. RHC Groninger Archieven, Serie Dossiers Secretarie Gemeente Groningen 1916 - 1965. Toegangnummer 1841 [2], dozen 540 t/m 544, code 1.824.511.2.
4. De conduitestaten van het spoorwegpersoneel worden bewaard in het Utrechts Archief.
5. Een eerdere poging strandde in 1930. Citaat raadslid Gasau in de raadsvergadering op 11 januari 1932: [...] *dat zij [B&W] het niet noodig achten om te adviseeren omtrent het al dan niet afschaffen van de kermis, omdat zeer in den breede deze kwestie in 1930 in den Raad is besproken en toen met 25 tegen 9 stemmen is uitgemaakt, dat het voortbestaan van de kermis op prijs werd gesteld. Spr[eker] meent te mogen verwachten, dat de principieele tegenstanders, die uitsluitend in de kringen van Anti-Revolutionaire en Christelijk-Historische stadgenooten zitten, begrepen hadden, dat men niet elk jaar met een dergelijk voorstel kan komen.*
6. Zes circussen kregen het alleenrecht. Daaronder Renz uit Den Haag en Mikkenie-Strassburger uit Amsterdam, van oorsprong een Duits-joods circus, geleid door de Nederlandse impresario Frans Mikkenie. RHC Groninger Archieven, Toegangnummer 1902, Inventarisnummer 48, Standplaatsen voor kramen, tenten, circussen e.d., 1943.

Knipseldienst

De grote regionale, op alfabet gesorteerde, collectie knipsels familieberichten zijn onlangs in Weesp gedeponereerd om in het NGV-bestand te worden opgenomen. Eveneens de door mij fijngesorteerde letter R van Ra t/m Ri. Deze knipsels worden nu door mij weer samengevoegd met een andere grote collectie van de letter R in de bedoeling deze t.z.t. te digitaliseren.

Dit digitaliseren van het bestand familieadvertenties werkt als volgt:

Via een invulschema op familienaam van de hoofdbetrokkene uit de advertentie worden de essentiële gegevens van deze overgenomen. Alle overige gegevens in de advertentie b.v. van kinderen, aange trouwde families, ondertekenaars e.d. worden als verwijzing zodanig opgenomen dat het insorteren van een tweede, gelijke advertentie op een andere naam niet meer nodig is. Dit geeft veel werkbesparing bij het insorteren, omdat via het bestand in de computer daarvan nu een automatische verwijzing in het beeld verschijnt en men deze, via de originele opname, aldaar zo kan terugvinden.

Wilt U voor de documentatie van de Knipseldienst ook aandacht schenken aan het familiedrukwerk, zoals de geboortekaartjes, trouwkaarten en overlijdenberichten. Deze zijn zeer welkom. Ook zoeken wij nog knippers/sters voor "De Ommelander Courant", maar uiteraard zijn ook andere knipsels altijd welkom bij F. Renssen, Hoofdweg 396, 9765 CT Paterswolde; e-mail: f.rensen@home.nl.

Een dooije zondaar

Bert Kranenborg, Groningen

Af en toe kom je een voorouder tegen waar je veel over kan vinden, omdat hij zich regelmatig niet aan de geboden hield. Zo kwam ik terecht bij Doeij Jans. Ik had het 'geluk', dat hij in Westeremden woonde, want van die plaats is een uitgebreid lidmatenregister bewaard gebleven.

Door onderzoek in de rechte-dagen van Tolbert kon ik nog twee generaties toevoegen. Het loont de moeite om dit soort bronnen ook te raadplegen. Doije Fransen en Frouke Bonnema komen heel vaak in de rechte-dagen van Tolbert voor.

Dit artikel sluit aan op mijn artikel "Een familie Kranenborg uit Loppersum en Hoogezand" uit *Gens Nostra* van 2001, pag. 337-341. In de eerste twee generaties zijn een paar dingen aangevuld en verbeterd.

Aanvullingen en verbeteringen zijn van harte welkom!

Eerste generatie

1. **Aafke Doojes**, ged. Westeremden 6-11-1695, overl. na 15-5-1759; tr. (1) Westeremden 4-1-1722 **Lubbert Jans Loppers**. Zij tr. (2) Loppersum 10-4-1730 met **Lambertus Derks Kranenborg**, koperslager, overl. Sappemeer 12-9-1784, zn. van Derck Hindricks en Biwke Michiels, .

Op 15 maart 1730 wordt te Loppersum de voogdij over de twee kinderen uit dit huwelijk geregeld. Eltje Arents wordt principaal voormond, Claas Jurjen sibbe, en de kerkvoogd Pieter Aljes vreemde voogd. Lammert Dercks is de toekomstige stiefvader. Bij meerderjarigheid moet duizend gulden betaald worden. Zij krijgen ook de helft van het linnen en het zilver, "een eicken kiste en een bijbel met silver beslagt". Tot hun 16^e jaar moeten zij opgevoed worden "in de gereformeerde leer" en leren lezen en schrijven. ¹

Op 4 mei 1759 kopen Lambertus en Aafke van Fenna Pluims, weduwe van Sladoot, een behuizing met heemstede en schuur op Hoogezand, no. 132, Let. B. Prijs: 1100 gulden. ²

Uit het huwelijk met Lubbert:

1. Jan Lubbers, ged. Loppersum 18-10-1722.
2. Dooje Lubberts, ged. Loppersum 1-12-1724.
3. Jan Lubberts, ged. Loppersum 24-12-1726.
4. Frouke Lubberts, ged. Loppersum 24-12-1726.

Uit het huwelijk met Lambertus:

5. Derk Lammerts Kranenborg, geb. Loppersum, ged. Uithuizen 29-11-1730, overl. Kalkwijk 6-11-1811.

2. **Doeij Jans**, stelmaker en herbergier, geb. Tolbert, overl. Westeremden 26-11-1720. Hij tr. (2) Westeremden 10-12-1699 met **Trijnje Peters Halsuma**, ged. Stedum 25-8-1682, dr. van Pieter Clasens en Wijkje Jansen.

De eerste problemen met de kerkenraad had Doeij Jans "onse harbargier" op 13 mei 1712 "om sijn quade leeven, dronckenschap en moedwilligh uitblijven uit de kerck". De kerkenraad oordeelde dat ze hem een kwart jaar tijd zou geven om te zien of ze hem door middel van vermaningen tot berouw en beterschap zou kunnen brengen. Al op 5 juni kwamen er bij hem twee ouderlingen langs om hem te vragen waarom hij niet meer naar de kerk ging. Ze meldden dat hij gezegd had, "dat de Pastor hem in de visitatie te hart had aangetast", en het scheen dat hij gevoelig begon te worden over

“sijn staet, soo dat geresolveert is dat sijn saeck metten eersten behandelt sal worden”, om te kijken of ze hem tot rede zullen kunnen brengen.

Op 4 september is het probleem opgelost. Hij belooft voortaan in de kerk te komen.

Maar op 12 maart 1713 is het weer mis. Doeij blijft zijn “ergerlijck en profaen leven continueren”, dus heeft de kerkenraad hem ook in zijn “suspentie gecontinueert”, totdat hij beterschap toont.

Op 4 juni is door de consistorie besloten dat de classis van Loppersum moet beslissen over het gedrag van Doeij.

Op 2 december 1714 heeft hij nog geen kerkdienst bezocht, hoewel hij “op belofte en eenigh bewijs van beterschap” weer toegelaten was. ³

Belijdenis gedaan: Westeremden 12-6-1698.

Uit het huwelijk met Trijnje:

2. Frouwcke Doojes, ged. Westeremden 28-5-1703.

3. Jan Doojes, ged. Westeremden 10-4-1705.

4. Frouwcke Doojes, ged. Westeremden 30-1-1707.

Hij tr. (1) Westeremden 10-2-1695

3. **Abelje Jans**, geb. Westeremden.

Belijdenis gedaan: Westeremden 12-6-1698.

4. **Jan Joesten**, geb. Tolbert; tr. Tolbert 10-10-1669

5. **Jiltje Doejes**, geb. Tolbert, overl. Westeremden 9-3-1718. Zij tr. (2) Midwolde 2-10-1680 met Simen Everts. Zij tr. (3) Westeremden 21-9-1684 met Albert Pieters. Zij tr. (4) Westeremden 19-4-1696 met Hindrick Jurjens, zn. van Jurjen Jacobs en Sara Onnes.

Op 1-3-1685 kwam zij met attestatie van Tolbert naar Westeremden.

Op 13-12-1685, 4-12-1687, 14-12-1690 en 16-1-1718 verscheen zij niet aan het H. Avondmaal. En op 4-9-1698 en 3-12-1713 gebeurde dat omdat zij “swack” was. ⁴

Kinderen uit het huwelijk met Simon Everts:

2. Simen Simens, ged. Tolbert 2-4-1682.

3. Frouke Simens, ged. Tolbert 2-4-1682.

10. **Doije Fransen**, overl. tussen 29-2-1666 en 4-2-1667. ⁵; tr.

11. **Frouke Bonnema**, overl. na 4-5-1668.

Op 8-9-1662 verbiedt Dije Jan Bonnema om haver van zijn land te vervoeren, Een week later verbiedt Jan Doije om “dong” van zijn land te vervoeren.

Op 20-1-1663 betwist Doije de overdracht van landen die hij samen met Jan Bonnema heeft gekocht. ⁶

Op 11-2-1667 eist Focko lwes van de weduwe van Doije Fransens, Frouke Bonnema, 100 car. Gld. Haar enige dochter en haar schoonvader Frans Doijes worden genoemd. ⁷

20. **Frans Doijes**, overl. na 11-2-1667.

Noten

1 RA Loppersum (358, No. 91), 15-3-1730.

2 Protocol van Sappemeer (toegang 1605, inv.nr. 1328 (= oud RA IV w)), deel .., fol. 67

3 DTB Westeremden, lidmatenboek, pag. 52-79verso.

4 DTB Westeremden, lidmatenboek, pag. 25verso-92.

5 RA Vredewold (735, No. 83), 29-2-1666.

6 RA Vredewold (735, No. 82), 8-9-1662, 15-9-1662, 20-1-1663

7 RA Vredewold (735, No. 84), 4-2-1667, 11-2-1667, 18-2-1667, 20-1-1668, 4-5-1668.

Het Veenkoloniaal Museum in Veendam . . .

het meest verrassende museum van het noorden !

Sinds oktober 2004 zitten wij in het nieuwe Cultuurcentrum Van Beresteyn.
Onze permanente expositie over de Veenkoloniën
is geheel aangepast.

Wij kunnen nu op professionele wijze uw familiereünie
of personeelsuitje verzorgen.

Ook verzorgen wij lezingen over bijv: Vervening in het noorden,
Kapiteinsvrouwen aan boord, Van Snabbeschuit tot Coaster
of over de Landbouw / Industrie

Veenkoloniaal Museum

Museumplein 5, Veendam, tel 0598 364224

www.veenkoloniaalmuseum.nl

Even voorstellen: Vereniging De Terebinth

Thijs IJzerman, Groningen

De vereniging De Terebinth is in 1986 opgericht als 'Stichting tot herstel van zorg rond dood en rustplaats De Terebinth'. In 1991 is het een vereniging geworden en tegenwoordig zijn we een 'vereniging voor funeraire cultuur'. Een Terebinth is een andere benaming voor een terpentijnboom, die je vooral in het Midden-Oosten op begraafplaatsen tegenkomt. De vereniging stelt zich ten doel het behoud van en attent maken op de waarden van rustplaatsen en alles wat met die rustplaatsen verband houdt. Onder die waarden kunnen verstaan worden de geestelijke volksgezondheid (rouwverwerking), de landschappelijke betekenis, de biologische waarde, de ecologische betekenis, het cultuur-historische belang van begraafplaatsen en gedenktekens en de symboliek op de gedenktekens, met inbegrip van genealogische en heraldische aanduidingen.

De vereniging geeft het kwartaalblad *Terebinth* uit waarin aandacht voor diverse vormen van funeraire cultuur en voor verenigingsnieuws. Vier keer per jaar is er een excursie naar een of meerdere begraafplaatsen. Deze excursies zijn ook toegankelijk voor niet-leden. Op 1 april 2006 zal 's morgens in Hilversum de Algemene Vergadering worden gehouden en 's middags zal de heer Reint Wobbles een lezing houden over 'de cultuur van dood en begraven'. Deze lezing is ook vrij toegankelijk. Naast een kwartaalblad geeft de vereniging ook nog een funeraire reeks uit waarbij in boekjes aandacht wordt besteed aan begraafplaatsen in een bepaalde plaats of streek. Er is een hoofdreeks waarin aandacht besteed wordt aan alle provinciehoofdsteden en een regio in elke provincie. Daarnaast is er een deelreeks speciaal gewijd aan Zuid-Holland. In de hoofdreeks zijn inmiddels 10 delen verschenen en in de deelreeks 9 delen.

Begraafplaatsen herbergen het verleden van onze dodencultuur en weerspiegelen verschillende maatschappelijke aspecten uit vervlogen tijden. Ze zijn als informatiebron en plaats van bezinning van belang. In cultuur-historische zin geven graftekens met tekst en symboliek aan hoe mensen in een bepaalde periode met de dood omgingen. Stijlen en ontwerpen vertegenwoordigen verschillende (kunst)stromingen. Begraafplaatsen zijn vaak van ecologische-biologische waarde. Op deze rustige plekken zijn vaak in de loop der tijden een bijzondere flora en fauna ontstaan.

Steeds meer beheerders van begraafplaatsen manifesteren zich op internet en zijn bezig hun gegevens daar toegankelijk te maken. Ook vrijwilligers zijn actief in het inventariseren van begraafplaatsen en zetten deze gegevens, vaak met foto's van de graven, op internet. Voor u genealogen kan dit van belang zijn omdat u daar gegevens kunt vinden die bij de burgerlijke stand nog niet openbaar zijn. Ook uit administraties die op of van begraafplaatsen worden bijgehouden kunt u gegevens halen die bij de burgerlijke stand vaak niet of met moeite verkregen kunnen worden.

Voor meer informatie over De Terebinth kunt u terecht op onze website: www.terebinth.nl, e-mail: henkvanlaar@zonnet.nl. Op deze site vindt u o.a. ook links naar sites van en over begraafplaatsen, informatie over de funeraire reeks, activiteiten en een rubriek 'kort funerair nieuws'. U kunt ook schrijven: De Terebinth, Molenweg 2, 3911 SH Rhenen.

Hobby uit hobby. Maikel Galama en ...

Antonia Veldhuis

In deze rubriek vertellen lezers over hun hobby. En dat is deze keer niet de genealogie, maar een bezigheid die daaruit is ontstaan en intussen minstens evenveel tijd in beslag neemt. Ik heb de vragen gemaïld, de antwoorden liet ik zo veel mogelijk onveranderd. Wilt u ook in deze rubriek, mail of schrijf mij: antonia.veldhuis@hetnet.nl.

- ***Vertel wat over jezelf. Leeftijd, woonplaats, beroep, partner, alles wat je kwijt wilt.***

Mijn naam is Maikel Galama, geboren als Michiel op 30 april 1947 te Heeg (Fr.), zoon van Jouke Sjoerd Galama en Maria Hettinga. Na de HBS te Bolsward ben ik naar Groningen gegaan om sportleraar te worden, maar werd al snel van school gestuurd vanwege mijn lange haar. Tja. Toen werd ik winkelier (o.a. natuurvoedingswinkel Maikel aan het Boterdiep en warenhuis Asbran aan de Turfsingel). In 1974 trouwde ik met Greetje Vos, geboren in Havelte en opgegroeid in Smilde. Uit dit huwelijk twee kinderen, Ilja en Misja. Vanaf 2 september 2001, een week voor de grote ramp in de USA, ben ik gestopt met werken. Het geplande sabbatical year duurt wat langer dan een jaar en dat bevalt uitermate goed.

- ***Hoelang doe je aan genealogie, hoe is die hobby ontstaan.***

In 1993 werd ik gevraagd om mee te werken aan het Gala/ema boek. Ik weet nog goed dat ik aanbod om de aktes van naamsaanne te kopiëren. Ik dacht dat ik er de hele dag mee bezig zou zijn, maar het was een klusje van een half uur.

Rondkijkend kwam ik nog veel meer zaken tegen met mijn familienaam, en thuis gekomen ging ik het bestuderen. En zoals velen zullen weten, ieder gegeven levert weer nieuwe vragen op. In 1999 waren de meeste vragen beantwoord en verscheen ons familieboek. Daarna ben ik in het kader van Simmer 2000, de grote Friezen reünie, bezig geweest met onderzoek naar alle families van mijn geboortedorp Heeg en nu ben ik bezig met de familie Hettinga. Tot 2004 ging ik elke week wel een dag naar het Rijksarchief in Leeuwarden; slechts 5% van mijn familieonderzoek vond in Groningen en Oost-Friesland plaats.

- ***Hoe is je "hobby uit hobby" ontstaan en wat houdt die precies in.***

Mijn hobby is het fotograferen van grafstenen. Naast bronnen, die in de archieven te vinden zijn, had ik behoefte aan meer gegevens. Zo ontstond een verzameling persoonskaarten, bidprentjes en foto's van grafstenen. Bij de grafstenen ging het aanvankelijk om mijn eigen familie, maar al heel snel werd het geheel katholiek Friesland, daarna de gemeente Wymbritseradeel met het dorp Heeg, toen heel Friesland en nu de provincie Groningen.

- ***Wat is er zo leuk aan.***

Het leuke is natuurlijk enerzijds de gegevens die het oplevert, maar ook het feit dat je heel veel mensen ermee kunt helpen doet me goed. Verder is het heerlijk op begraafplaatsen te vertoeven, ze liggen bijna altijd op de mooiste plekken en het is er meestal heerlijk rustig. En een bezoek aan de begraafplaatsen in Groningen kan ik combineren met een andere hobby, fietsen. De laatste keer fietste ik vanuit de stad Groningen naar Westernieland en Pieterburen en via het Reitdiepdal weer terug. Wat een mooie tocht was dat.

- ***Hoeveel tijd neemt deze hobby intussen in beslag en wat vindt je partner daarvan.***

De hobby is een dagtaak, niet zozeer het fotograferen, maar meer het ordenen. Greetje komt bijna nooit op begraafplaatsen, ze houdt er niet van. Als we samen op pad zijn, mijden we begraafplaatsen. Dan genieten we van andere zaken.

• **Wat is het leukste, meest bijzondere dat je hierbij tegengekomen bent?**

Het meest bijzondere dat ik tegengekomen ben zijn familieonderzoekers, die met dezelfde hobby bezig zijn. Er is dus sprake van dubbel werk. Maar beter twee keer dan helemaal niet. Bovendien doe ik het nog op de oude manier, met filmrolletjes dus. Ook bijzonder is, dat ik bijna altijd wel iemand tegenkom met een verhaal. Ik heb de afgelopen jaren veel verhalen aangehoord, soms zeer triest. Vaak ging het bijvoorbeeld over moordenaars of familieruzies.

• **Werk je digitaal, waar staat je computer.**

Tot nu toe ben ik niet overgestapt op een digitale werkwijze, maar vroeg of laat moet ik misschien meegaan met de ontwikkelingen. Het liefst werk ik zonder computer, maar de voordelen zijn zo groot, dat ik niet anders kon, het ging echter niet van harte.

• **Kom je nog toe aan genealogie en andere hobby's. Wat zijn die andere hobby's.**

Eigenlijk is deze vraag al beantwoord, de hobby is een verlengstuk van de genealogie. Ze vloeien als het ware in elkaar over. Het lezen van een goed boek schiet er wel een beetje bij in.

• **Wat kunnen de lezers voor jou betekenen en andersom?**

Ik verzamel alles, wat met genealogie te maken heeft, dus als iemand iets wil afstaan, houd ik mij aanbevolen. Omgekeerd, als iemand vragen heeft of iets van mij wil hebben, dan kan men bij mij terecht. Het accent ligt op de noordelijke provincies.

• **Zit je nog met een brandende vraag betreffende genealogie of de hobby waarover je vertelde?**

Ik maak mij zorgen over de ruimte waarin mijn archief zich nu bevindt, deze ruimte zal over enkele jaren te klein zijn voor de steeds groter wordende collectie, inmiddels ruim 1000 ordners omvattend. Misschien moet ik verhuizen of samenwerken met anderen.

En tot slot nog iets anders. Het valt mij de laatste tijd op, dat er steeds meer mensen denken dat alles op internet juist en betrouwbaar is. Men vergeet de originele bronnen te bestuderen.

Tot slot, het adres:
Maikel Galama, Boterdiep 24^A,
9712 LP te Groningen;
tel.nr. 050-3122322;
e-mail: maikelgalama@hotmail.com.

Bij de foto:

Maikel – will the circle be unbroken –
NB de cirkel zie je ook als symboliek op
oude grafstenen, een slang met zijn bek
bijtend in de staart. Het leven als een
cirkel.

Alle@@@l digit@@@l (zeventien)

Antonia Veldhuis, Veenwouden (gecontroleerd door Bert Kranenburg)

In deze rubriek komen interessante homepages en nieuwe digitale bestanden aan bod. Tips kunt u mailen aan antonia.veldhuis@hetnet.nl.

Soms krijg ik terloopse tips in de geest van "Appingedam heeft ook een homepage", "kijk eens naar de criminelen van Brabant" en "er is een handig schemaprogrammatje", vaak zonder adres. Mocht u ook iets leuks tegen komen, maak dan even een print, noteer het adres of stuur het adres in de adresbalk (adres blokken, wordt blauw, kopiëren en in mail plakken). De echt creatieven onder u nodig ik hierbij uit om de bijpassende beschrijving te schrijven.

Mogelijk heeft u al een kijkje op de in de vorige Digit@@@l genoemde pagina over heraldiek van Anders Daae (<http://members.home.nl/daae/heraldiek>) genomen. Dan zag u dat u op de startpagina keus heeft uit **nieuws, advies, heraldiek, vragen, adressen, publicaties en links**. Eigenlijk spreken al deze items voor zichzelf, maar ik licht er een paar uit. **Heraldiek** legt uit wat deze hulpwetenschap betekent, vertelt de geschiedenis ervan en zegt waar u op moet letten. **Vragen** en **Advies** geeft antwoord en legt uit met de mogelijkheid tot het leggen van contact met de vereniging.

Vroeger had je op je bureau foto's van favoriete personen en/of voorwerpen, tegenwoordig staan die op je bureaublad van de computer. Natuurlijk wil je af en toe wisselen, hetgeen kan door via **Start/Instellingen/Configuratiescherm/Beeldscherm** naar **Bureaublad** te gaan. Daar de afbeelding opzoeken, aanklikken en hij zit in de achtergrond. Passend maken wil nog wel eens problemen geven. Iets sneller: op bureaublad rechtermuisknop geven, dan **Eigenschappen/Bureaublad** enz. Er is nu een eenvoudiger oplossing, aangedragen door collega Bashar Al-Najar: Webshots. Op www.webshots.com is dit programma gratis te downloaden. Na opstarten van de website vindt u bovenin de blauwe balk **New to Webshots? Sign up now or take our quick tour**. Inderdaad, aanmelden of rondleiding. Maar wij gaan downloaden, dus naar **download webshots - free** (in hoofdletters), bovenaan de pagina naast het Webshots logo. Aanklikken brengt u naar een page met rechtsmidden een blauwe button **Download for PC >>**, die u weer op een bladzijde met een groene **Download Webshots Desktop** knop brengt. Dit start het inladen van het programma, met gratis zes afbeeldingen. Het wijst zichzelf: **Opslaan, Opslaan** en **Map openen**. Dubbelklikken op het **exe-bestand** geeft een scherm met **Welcome! Next, next, next, next** en u heeft Webshots! En hoe doet u nu een eigen foto als achtergrond? Programma starten, rechts bovenin **My Computer** geven, eenmaal selecteren welke groep foto's u wilt (dus bij elkaar in een map zetten), ze komen dan linksonder in beeld. Daar de foto selecteren en **Set Wallpaper** (rechts onder) geven en voilà: uw nieuwe bureaublad. In vier muisklikjes heeft u een andere foto op het blad. Wilt u geen bericht van webshot en geen kalender, haal dan nog even onder **Options** (rechtsboven, naast **Help**) bij **General, Screensaver, Wallpaper** e.d. de vinkjes weg. Wilt u meer foto's dan moet u zich even registreren onder **My Photos Online** (gratis).

Groningen heeft een deel van zijn inventarissen digitaal op www.archieven.nl. Daar kunt u zoeken of er voor u bekende namen in staan door in het zoekscherm de gezochte naam in te typen (denk aan spellingsvarianten) en daarna de gevonden treffer openen. Of zoeken op items als WIC, classis, of bijzondere voornamen. Op de archieven liggen de volledige inventarissen, maar daar ontbreekt vaak de tijd deze rustig door te lezen of te doorzoeken. Toch staat hier vaak meer interessants in dan je

soms denkt. U kunt dit nu ook thuis doen bij de inventarissen die digitaal beschikbaar zijn. Voorbeeld: U wilt zien wat er in het Statenarchief (Archieven der Staten van Stad en Lande, toegang 1) van Groningen staat. Type in **Statenarchief**, geef zoek en ga naar de treffer waaronder Groninger Archieven staat. Dit vindt u snel door **ctrl f** te geven en in het scherm dat dan opent de term **Groninger** te typen. Openen en op het scherm dat u nu krijgt **Inventaris** aanklikken. U krijgt nu inleiding en inventaris, beide met een plusje. Door op het **+ teken** (en op de **+ -jes** die daarna verschijnen) te drukken kunt u de gehele inventaris lezen en eventueel downloaden (hele tekst blokken, kopiëren en in het (intussen) geopende (Word-)document plakken). Het laatste neemt enige tijd in beslag, maar dan is hij ook altijd tot uw beschikking.

Mocht u tijd over hebben en lidmatenlijsten willen transcriberen (vertalen), kijk dan eerst even op de homepage van Menne Glas (onze nieuwe webmaster, kijk op www.meneglas.nl/ledematen). Daar staan (rechter kolom) de gedigitaliseerde lijsten. Dit voorkomt dubbel werk zoals bij veel doopboeken is gebeurd. Lees ze, internet ze en mail me.

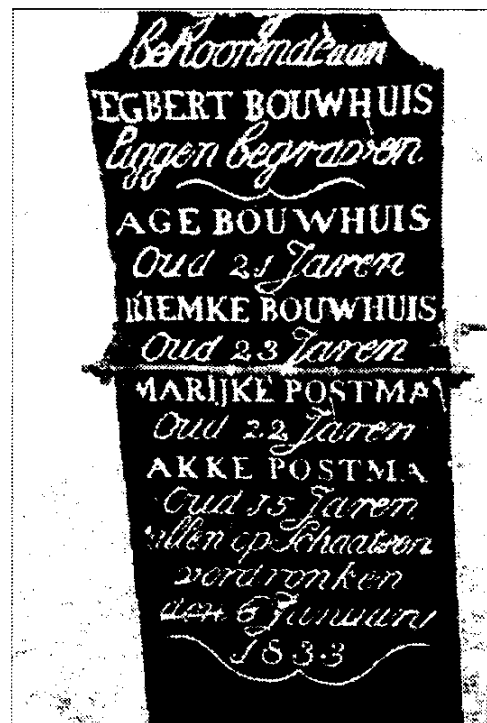
Bij de foto van ... Maikel Galama

Deze grafsteen staat op de algemene begraafplaats te Doniaga en betreft vier kinderen uit twee rooms-katholieke families uit Friesland, allemaal neven en nichten van elkaar.

Age en Riemke waren kinderen van Egbert Gerrits Bouwhuis en Rinske Eelkes de Boer, zij woonden in Doniaga. Marijke en Akke waren kinderen van Eelke Eelkes Postma en Pierkje Jacobs Sikkema en woonden in Nijega.

Deze grafsteen is een heel bijzondere grafsteen, omdat:

- 1) Het de oudste grafsteen op het kerkhof van Doniaga is.
- 2) Het de enige grafsteen op deze hervormde begraafplaats betreft van een katholieke familie. In 1842 werd voor katholieken uit deze omgeving een nieuw kerkhof aangelegd, te Sint Nicolaasga en werden katholieken daar begraven.
- 3) Het overlijden van deze vier jonge mensen moet een tragedie zijn geweest in deze kleine gemeenschap. Vijf kinderen door het ijs gezakt, vier verdronken, en dat op 6-1-1833, acht uur in de ochtend, op de dag van Driekoningen, misschien waren ze wel op weg naar de kerkdienst!
- 4) Eelke Eelkes Postma en Rinske Eelkes de Boer waren broer en zus, maar hadden een andere familienaam.
- 5) De grafsteen van de ouders is niet meer aanwezig.
- 6) Met een ijzeren stang wordt het onder- en bovenstuk van de steen nog bij elkaar gehouden, maar de steen is verder goed leesbaar.
- 7) De kinderen hebben dezelfde voorouders als ik.

Nieuwe boeken: Verschenen of nog te verschijnen

Eilko van der Laan, eilko@fiscal.nl

Nieuw verschenen of nog te verschijnen boeken

Groningen Anno. M. Hillenga en H. van der Veen, 2005, ISBN 9070323583; gebonden; 224 pagina's, rijk geïllustreerd; € 17,50.

De geschiedenis van Stad en Ommeland in 200 afbeeldingen en 200 jaartallen. De stukjes lopen van 12 v.C., Drusus trekt het wierdenland binnen, tot 2005, het water stroomt de Blauwe Stad in.

Van sloep tot prinselijk jacht. De geschiedenis van scheepswerf Kerstholt.

H.M. Kerstholt, 2005; ISBN 9033005379; ingenaaid; 160 pagina's, geïllustreerd.; € 19,50.

De Wolfeschans in historisch perspectief. Langs landelijke lijnen in Leek.

G. Hadders, 2005; ISBN 9070573261; ingenaaid, 176 pagina's, geïllustreerd; € 19,95.

“Hier ziet men uit paleizen”. Het Groninger interieur in de zeventiende en achttiende eeuw. J. de Haan. Deel 31 uit de Groninger Historische Reeks. Van Gorcum, 2005; ISBN 9023241568; gebonden met stofomslag; 632 pagina's, geïllustreerd; € 39,95.

Dit boek is het resultaat van een grootschalig onderzoek naar de interieurgeschiedenis van Groningen. Behalve van Holland is een dergelijk onderzoek niet eerder gedaan. Het is een overzicht geworden van de ontwikkelingen in interieur- en meubelkunst in de provincie Stad en Lande in de 17^e en 18^e eeuw.

De Atlas van Huguenin. Militair-topografische kaarten van Noord-Nederland 1819-1829. H.J. Versfelt en M. Schroor. Heveskes Uitgevers, 2005; ISBN 9080672793; gebonden; 308 pagina's, kaartreproducties en foto's; € 52,50.

Door de Drentse Historische Vereniging is deze atlas uitgegeven, bevattende topografische kaarten van Friesland, Groningen, Drenthe en Overijssel. Ze zijn vervaardigd tussen 1819 en 1829 door militaire ingenieurs onder leiding van eerste luitenant W.U. Huguenin. De kaarten zijn op een schaal van 1:40.000, waardoor details goed herkenbaar zijn, met name buiten de steden en grote plaatsen. Vaak zijn de afzonderlijke gebouwen, wegen en waterlopen goed waarneembaar. Ook het grondgebruik is perceelswijze te traceren. Iedere kaart wordt vooraf uitvoerig toegelicht met achtergrondinformatie over de plaatsen, wegen of waters die er op afgebeeld staan.

Recensie

De Historie van boerderijen en molens in de gemeente Appingedam. J.E. Emmelkamp. Profiel Bedum, 2005; ISBN 9052943427; gebonden met stofomslag; 720 pagina's, veel foto's, illustraties en kaartmateriaal; € 92,50.

Dit nieuwste boerderijenboek beschrijft de geschiedenis van boerderijen en molens (respectievelijk 130 en 10) in de gemeente Appingedam, een relatief kleine oppervlakte van ruim 23 vierkante kilometer. Men is uitgegaan van de oorspronkelijke

grenzen in de Franse tijd, vastgelegd in een overzichtskaart uit 1819.

Aan de gedetailleerde beschrijving voorafgaand wordt, zoals inmiddels gebruikelijk, de algemene geschiedenis van het gebied verteld. Hieraan hebben ondermeer dr. P.B. Kooi en drs. R. Alma meegewerkt. Vanaf pagina 90 worden de boerderijen beschreven per kerspel. Ook verdwenen plaatsen zijn opgenomen in de lijsten.

Sommige van de beschrijvingen beginnen in de 16^e eeuw, zoals bijvoorbeeld boerderij M5, pagina 346. De onderzoekers hebben zich veel moeite getroost om de historie van de gebouwen en hun bewoners zo compleet mogelijk te verwoorden. Niet zelden beslaan de feiten en omschrijvingen vier, vijf of soms zelfs zes pagina's. Uiteraard met foto's en reproducties. Aan het eind treft men de noten aan, met archiefnummers of de literatuur, welke is geraadpleegd.

Lastig is het om personen terug te vinden in de index. In plaats van de pagina is het nummer van de boerderij gegeven waar deze mensen woonden of wonen. Dit maakt het traceren niet eenvoudig. De tekst moet doorgelezen worden om de juiste naam terug te vinden.

Blijft het feit, dat met dit lijvig boekwerk een mooi stuk historie is geschreven, dat velen zal bekoren. Voor genealogen is er zeer veel van waarde in terug te vinden en ook de geïnteresseerde zal hier van zijn leefomgeving veel nieuwe en tot dan onbekende zaken ontdekken. Zondermeer een zeer geslaagde uitgave.

Nieuws van de archieven

redactie Henk Hartog

Groninger Archieven, Cascadeplein 4, tel. 050-5992000;
www.groningerarchieven.nl

Voorlichtingsbijeenkomsten voor beginnende onderzoekers voorjaar 2006

Bij voldoende belangstelling organiseren wij i.s.m. de Groninger Archieven ook komend voorjaar weer een (paar) voorlichtingsbijeenkomst(en).

Aan de orde komen: de algemene gang van zaken rond onderzoek en raadpleging van stukken, en het gebruik van allerlei materiaal en catalogi, zoals de bibliotheekcatalogus. Speciale aandacht is er voor materiaal voor familieonderzoek. Middels opdrachten en met begeleiding leert u snel de weg te vinden in dit materiaal.

Deelname is gratis.

Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij de redactie van dit blad (H.J.E. Hartog, adres zie achterin dit nummer, of via e-mail hjehartog@wanadoo.nl).

Nieuwe genealogieën in de studiezaal (toegang 1957)

22446 **Wijk**. *De naam is Wijk. De kijk van een Wijk op de Wijken in hun tijd*, door dr. P.H. Wijk; ruim 200 pag., met index en illustraties. Naamgever van de familie is Claas Harms Wijk, in 1734 te Noordwolde gedoopt als zoon van Harm Hindriks en Hendrikje Lubberts. Hij trouwde in 1760 te Bedum met Anje Jans.

22493 **Klein**. *Parenteel van familie Klein*, door J.M. van der Deen en M.J. van der Deen-Mol; ca. 500 pag., met index en illustraties. Nakomelingen van Philip Gustav Luttigh en Debora Harms Appeldoorn, eind 18^e eeuw te Bunde (Dld), droegen veelal de namen Klein en Appeldoorn.

22556 **Noordveld**. *Van Aken naar Groningen. De Noordveld afstamming van Karel de Grote*, door J.G. Noordveld; 270 pag. Uitgebreide afstammingsreeksen van Karel

de Grote; veel middeleeuwse gegevens.

22611 **Niemeijer**. *Familie Niemeijer*, door J.H. Niemeijer. Afstammingslijst, 122 pagina's,

22617 *Die Familien der Kirchengemeinde Stapelmoor*, door Rolf en Christian Koens, 619 pag.

22618 **Van der Ploeg**. *Stamboom familie Van der Ploeg*, door Heine van der Ploeg. Nakomelingen van Jan Jakobs en Anje Tjarks. 43 pag., ill.

Vragen en antwoorden

redactie Thijs IJzerman

Deze rubriek is bedoeld voor specifieke vragen op genealogisch gebied in de provincie Groningen en voor algemene vragen van genealogische aard. Voor deze rubriek gelden enkele "spelregels":

- Formuleer uw vraag zo bondig mogelijk.
- Per inzender worden in deze rubriek niet meer dan drie vragen per keer behandeld. Indien u meer dan drie vragen instuurt dan worden deze 'uitgesmeerd' over meerdere afleveringen.
- Als er een antwoord komt of u weet het antwoord op een vraag, stuur deze dan niet aan de vragensteller(sters) maar aan de samensteller van de vragenrubriek. Op deze manier kunnen ook andere lezers profiteren van de antwoorden.
- Wanneer u uw vraag of antwoord met behulp van een tekstverwerkingsprogramma heeft opgesteld, kunt u de redacteur van deze rubriek een hoop tikwerk besparen door uw vraag/antwoord op een diskette of floppy op te sturen. Teksten graag in WP 5.x, Word 7 of ASCII en een uitdraai of print bijvoegen. U krijgt uw diskette/floppy z.s.m. terug indien u dat wenst.
- De redactie behoudt zich het recht voor om uw vragen in te korten of te herformuleren.
- Het is niet de bedoeling dat de redactie op zoek gaat naar het antwoord; dat moet van de lezers komen.
- U kunt uw vragen en antwoorden rechtstreeks richten tot de redacteur van de vragenrubriek: M.J. IJzerman, Hoendiep 117, 9743 AP Groningen, tel./fax 050-3119707; e-mail: thijs.ijzerman@planet.nl. Denk eraan bij alle correspondentie uw **postadres** te vermelden. Graag **altijd voldoende porto** voor antwoord bijvoegen (66k als u uw vraag via een andere redacteur instuurt).

VRAGEN

2006/01 PETERS

Ik zoek de voorouders van Hindrik Peters geboren 24-3-1713 te Bellingwolde, getrouwd met Trijntje Harms, geboren 19-1-1716 te Weener. Haar ouders waren Harm Jaspers en Grietje Berends. Hindrik Peters ouders waren Pieter Alberts en Lukken Hinders. Dat is alles wat ik weet.

Ans Westland, Nigtevecht

2006/02 WESSEL-PRINS

Aaltje Prins geboren 7-5-1841 te Muntendam, getrouwd 16-1-1865 te Muntendam met Jan van Wessel, geboren te Diemen omstreeks 1834. Zover ik weet waren er twee kinderen Pieter Adrianus van Wessel, geboren 27-9-1867 te Groningen en Jan van Wessel, geboren te Norg 18-6-1878. Graag aanvullende gegevens.

Ans Westland, Nigtevecht

2006/03 JAGER

Ik zoek gegevens over de levens en familieachtergronden van de kapiteinsfamilie Jager uit Oude Pekela. Ik werk samen met Ron de Vos, schrijver van de maritieme

geschiedenis van de Nederlandse scheepvaart. Hij is een boek aan het voorbereiden over de Nederlandse brikken en schoeners in de 19^e eeuw. Hij woont in Frankrijk en is in het bezit van brieven over de reizen van de kapiteinsfamilie Jager uit Oude Pekela en wil deze gebruiken in zijn boek.

Over deze familie zijn de volgende gegevens bekend: Kapitein E.P. Jager, geb. ca. 1820?, getr. met Klaassens. In 1855 kapitein op schoener/kof 'Bellina', reder onbekend. Van 1862-1864 kapitein op schoener/brik 'Concordia', reder en scheepsbouwer Meursing te Amsterdam. Van 1872-1879 kapitein op de schoener/brik 'Anna en Maria', reder en scheepsbouwer Meursing te Amsterdam; 1872-1879 kapitein op de brik 'Astrea', reder en scheepsbouwer Meursing te Amsterdam. In 1879 wordt hij als kapitein op de brik 'Astrea' opgevolgd door zijn zoon A.E. Jager.

Wie heeft gegevens over deze familie Jager, waren zij lid van een zeemanscollege, wat zijn de exacte geboorte-, huwelijks- en overlijdensdata en -plaatsen? Wat zijn de namen van echtgenoten, kinderen enz.? Zijn er meerdere leden van deze familie naar zee gegaan? Zijn er nakomelingen van deze familie?

H.W.G. van Blokland-Visser, Papendrecht

Naschrift redactie:

informeert u eens bij het Noordelijk Scheepvaartmuseum in Groningen en het Veenkoloniaal Museum in Veendam, zij hebben veel gegevens over de Veenkoloniale zeevaart. Heeft u al eens op Genlias gezocht? Aldaar gevonden: op 23-2-1849 trouwen te Oude Pekela Eildert Timens Jager, schipper (geb. 1-6-1815 te Oostwold, z.v. Timen Jakobs Jager en Grietje Eltjes) en Belinda Klaassens (geb. Oude Pekela, 9-9-1818, d.v. Arend Klaassens, schipper en Trijntje Geerts Onstwedder). Eildert Timen Jager overleed te Oude Pekela op 22-3-1893. Belinda Klaasens was toen nog in leven.

Zie ook het boek "Veenkoloniale Zeevaart" van Wilco van Koldam c.s. (Veendam 1979), waarin vanaf pagina 192 Veenkoloniale schippers worden vermeld. Op pagina 215 wordt daar E.T. Jager te Oude Pekela/Rotterdam vermeld als schipper op de schoener-kof 'Belina' van de reder A. Kranenborg te Oostwold.

2006/04 POFFERTJES IN HET BUITENLAND

Voor mijn poffertjespagina verzamel ik informatie over poffertjeseters buiten Nederland en over de poffertjescultuur in het buitenland. Bij mijn speurtocht kwam ik terecht in Australië, op het schiereiland Manhattan (New York), in de Amerikaanse staat Michigan en in Zuid-Amerika. Wellicht kunt U mij helpen aan meer weetjes en interessante feiten, en misschien heeft U zelf wel eens poffertjes buiten Nederland gegeten. Stuur uw reacties naar

Henk Werk: h.werk@hccnet.nl.

2006/05 OTTENS-WEHRMEIJER

Gezocht nakomelingen van het echtpaar Hendrik Ottens (geb. Onstwedde 1868, overl. Sappemeer 1933) en Mina Wehrmeijer (geb. Schüttorf 15-1-1867, overl. Hoogezand 29-12-1939).

Horst Henke, Nordhorn

2006/06 SNIJDER

Afina Snijder geboren op 7 september 1891 te Loppersum en dochter van Gerrit Snijder en Hinderkien Dijkhuizen trouwt in 1913 met Lubbert Luit, beroep turfschipper. Lubbert Luit overlijdt in 1939 in een ziekenhuis in Zwolle ten gevolge van een

maagbloeding en ligt begraven sinds 1939 in Ulrum.

Kent iemand de ouders, grootouders, broers of zusters van deze Lubbert Luit?

Henk Luit, Rotterdam

Weer een oplichter actief

Thijs IJzerman

Op genealogisch gebied is er sinds enige tijd weer een oplichter actief. Enige jaren geleden was het Boekhandel Louter/Heraldica, nu gaat het om de stichting Genealogie Nederland uit Den Haag die zich van soortgelijke praktijken bedient.

De *Stichting Genealogie Nederland* stuurt brieven rond waarin De Kroniek van het oude geslacht IJzerman (of welke willekeurige naam dan ook) wordt aangeboden. 'Ook u, als nazaat van dit oude geslacht, wordt vermeld in deze uitgave', aldus de aanbieding. En dit alles 'slechts' voor de prijs van € 49,95. Verder kunt u nog een massief houten wapenlijst ter waarde van € 14,95 bestellen. De brief is ondertekend door Willem Lambertus, voorzitter (en enig bestuurslid) van de *Stichting Genealogie Nederland*. Deze Willem Lambertus is in werkelijkheid W.L.J.J. Pince van der Aa, ook bekend onder de naam Willem Pince en nog wat fantasierijke namen in binnen- en buitenland (o.a. in Duitsland onder de naam Steinadler Verlag en Wilhelm von der Aa). Onze 'vriend' Van der Aa is al eerder actief geweest in Engeland en België, waar aan zijn activiteiten een halt is toegeroepen. In België is hij door de rechtbank in Antwerpen wegens oplichting al eerder veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf en 5000 euro boete.

Nu zal de gemiddelde genealoog hier niet intrappen (zelf je familie uitzoeken is veel leuker), maar beginnende genealogen of mensen die niets van genealogie weten, kunnen hier het slachtoffer van worden. Waarschuw daarom al uw vrienden, bekenden en collega's om niet op deze aanbieding in te gaan. Mocht u iemand kennen die er al ingetuind is, laat hem of haar vooral aangifte doen en neemt u contact op met de NGV-afdeling Computergenealogie die acties coördineert. Hoe meer aangiftes er gedaan worden hoe eerder er een eind komt aan deze schurkenpraktijken.

PS Zie voor laatste nieuws: kwartaalblad CBG *Genealogie*, 2005, nr. 4, blz. 36-37.

Vereniging WESTERWOLDE 25 jaar!

Zaterdag 10 september vierde de Vereniging voor genealogie en historie "Westerwolde" haar 25-jarig jubileum.

Ter gelegenheid hiervan is een CD-Rom verschenen met daarop 25 jaargangen van het 3-maandelijkse tijdschrift in PDF-formaat. Handig om te zoeken op namen, plaatsen, onderwerpen etc. Een zeer waardevol naslagwerk!

U kunt in het bezit komen van de CD-Rom door overmaken van € 15,- op girorekening 4222401 t.n.v. Vereniging Westervolde te Stadskanaal, onder vermelding van JUBILEUM CD. Vermeld ook altijd uw volledige adres! Dit bedrag is inclusief verzendkosten.

Betaling abonnement HuppelDePup 2006

Wij verzoeken hen die alleen een abonnement op HDP hebben en het blad dus niet als (bijkomend) lid van de NGV ontvangen, het abonnementsgeld voor 2006 ad € 8,50 (buitenland € 11,00) zo spoedig mogelijk over te schrijven (voor zover zij dit nog niet hebben gedaan) op rekeningnummer 55 63 062 bij de Postbank ten name van NGV Afd. Groningen te Groningen.

Bestuur van de afdeling Groningen van de Nederlandse Genealogische Vereniging

- **Voorzitter** J.W.H. van Campen Weidebloemenweg 73 9302 AC Roden
joopvc@ilse.nl 050 – 501 82 14
- **Vice-voorzitter** M.J. IJzerman Hoendiep 117 9743 AP Groningen
(Afgevaardigde) *thijs.ijzerman@planet.nl* 050 – 311 97 07
- **Secretaris** R. Ploeger Grutto 16 9728 XJ Groningen
ruploeger@hetnet.nl 050 – 525 15 09
- **Penningmeester** G. Zuidema Zilverlaan 30 9743 RK Groningen
(Plv. afgevaardigde) *gertzuidema@cs.com* 050 – 577 63 63
- **Bestuurslid** N.T. de Oude Turfsingel 35 9712 KJ Groningen
(DIP) *ntdeoude@wxs.nl* 050 – 318 95 55
- **Bestuurslid** E.F. van der Laan Van Royenlaan 47A 9721 EL Groningen
eilko@tiscali.nl 050 – 525 76 10

Redactie HuppelDePup

H.J.E. Hartog	Snelliusstraat 28	9727 JN Groningen	<i>hjihartog@wanadoo.nl</i>
050 – 525 33 33
J.B. Kranenburg	Westinghousestraat 36A	9727 GX Groningen	050 – 526 41 57
E.F. van der Laan	Van Royenlaan 47A	9721 EL Groningen	050 – 525 76 10
A. Veldhuis	Dr. A. Plesmanlaan 75	9269 PJ Veenwouden	0511 – 47 58 98
M.J. IJzerman	Hoendiep 117	9743 AP Groningen	050 – 311 97 07

Contactdienst (CALs)

T.K.J. Wagenaar	Spiegelstraat 103	9721 JT Groningen	<i>tkjwagenaar@hotmail.com</i>
050 – 526 67 01 |
|-----------------|-------------------|-------------------|---|

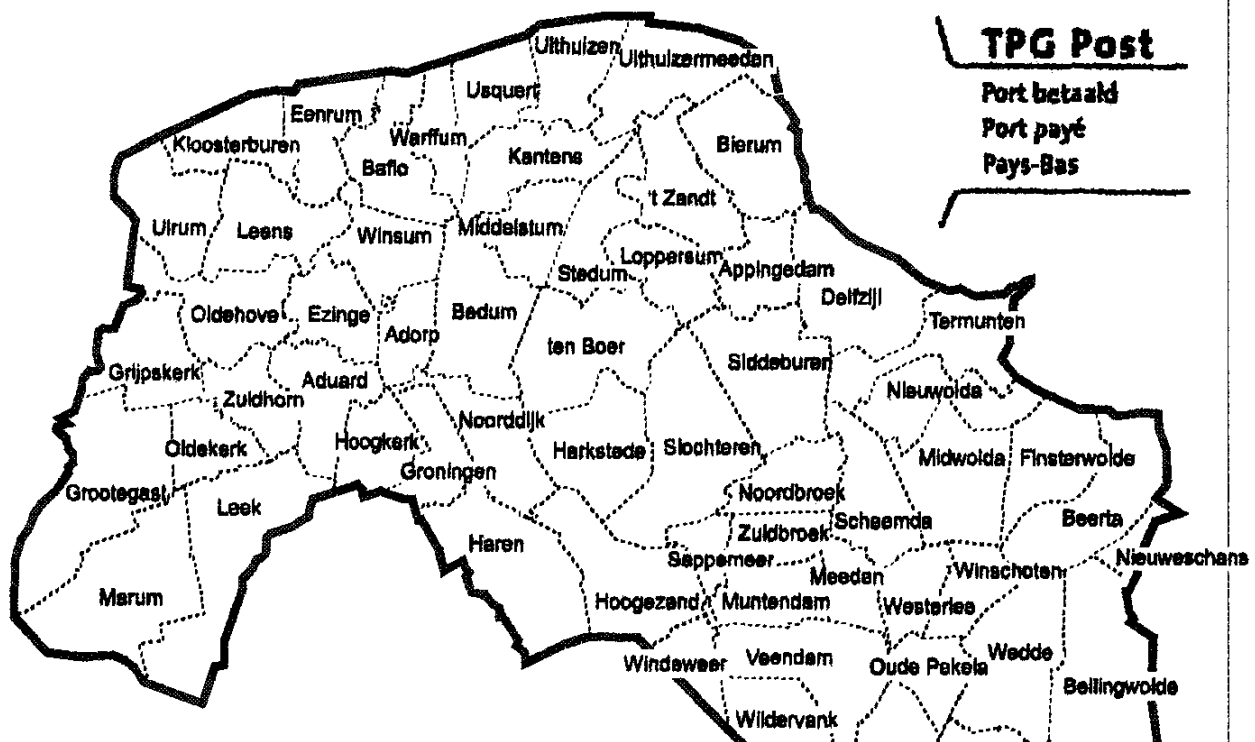
Knipseldienst

F. Renssen	Hoofdweg 396	9765 CT Paterswolde	<i>f.rensen@home.nl</i>
050 – 309 40 55 |
|------------|--------------|---------------------|--|

Afdelings website

M. Glas	www.ngvgroningen.nl	Jozef Israëlsstraat 94	9718 GR Groningen	<i>menneglas@home.nl</i>
06 – 454 30 276 |
|---------|--|------------------------|-------------------|---|

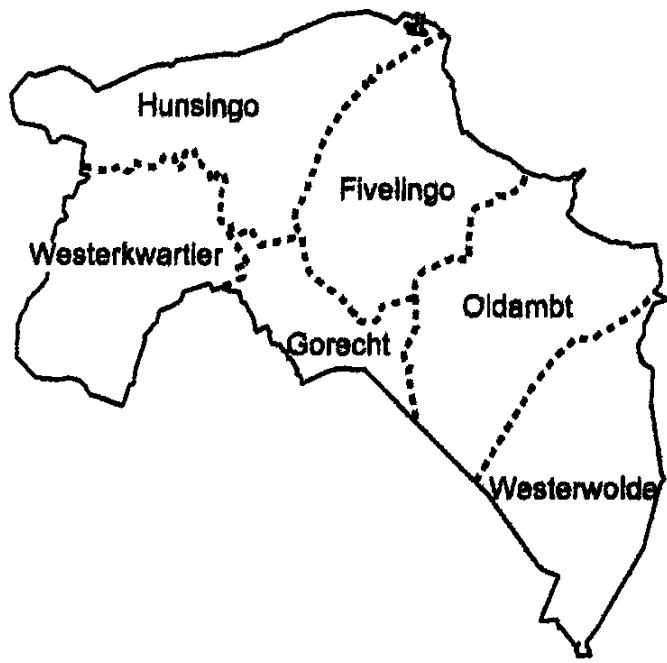
Kinnen wie joe helpen?		Computer algemeen	Contactdienst	Genealogie beginners	Genealogie gevorderden	HazaData	Heraldiek	Internet	Kadaster	Militairen	NGV algemeen	Notarieel	ProGen
J.W.H. van Campen	050 – 501 82 14			✓	✓					✓			
Ir. A. Daae	050 – 309 22 93						✓						
H.J.E. Hartog	050 – 525 33 33			✓	✓						✓		
G.W. Kuijk	050 – 403 15 97					✓							
E. Landzaat	050 – 573 57 74												✓
M.J. de Lange	058 – 280 24 85			✓	✓	✓					✓		
P. Molema	079 – 342 36 80	✓				✓		✓					
R.O. Roffel	050 – 577 04 01					✓							
A. Veldhuis	0511 – 47 58 98			✓	✓			✓					
T.K.J. Wagenaar	050 – 526 67 01		✓							✓			✓
M.J. IJzerman	050 – 311 97 07			✓	✓	✓			✓		✓	✓	

TPG Post

Port betaald
Port payé
Pays-Bas

**GEMEENTELIJK INDELING 1811-1829
EN REGIO-INDELING**

HuppelDePup

ISSN-nummer: 1380-7277

Indien onbestelbaar: Ruud Ploeger, Grutto 16,
9728 XJ Groningen